

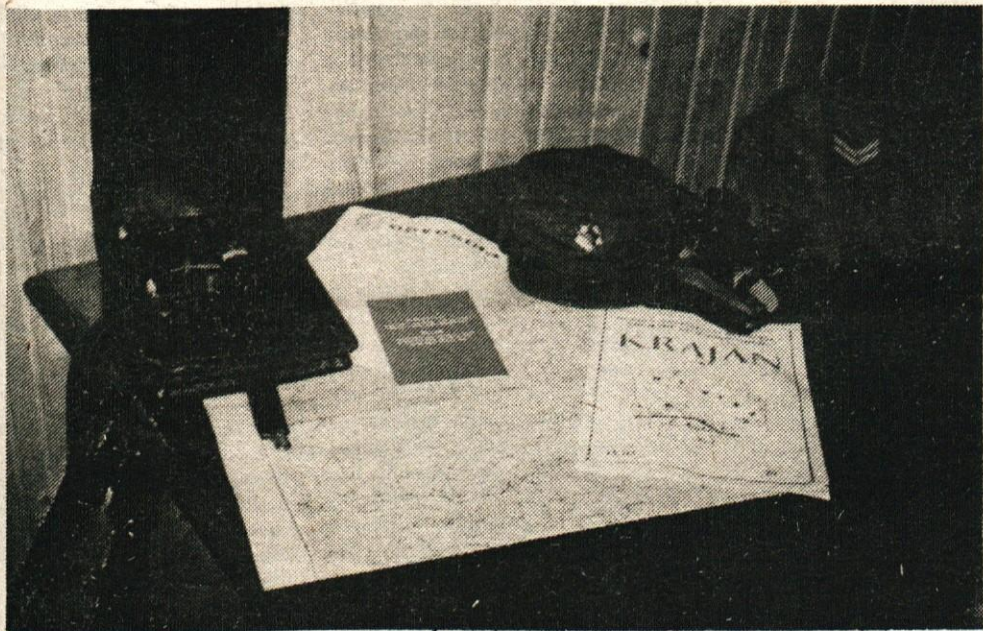
Nič nas ne sme presenetiti Kamnik 81

Cesto skozi Tuhinjsko dolino so prekrili beli lističi, ki so jih raztrosili pionirji, nanje pa napisali gesla, ki pozivajo prebivalce v strnjene vrste v obrambi pred agresorji

V obrambo domovine pred sovražnikom bi se uspešno vključile tudi ženske. V krajevnih skupnostih so, tako kot na primer v Tuhinju, za zveze skoraj po vrsti zadolžene prav one

Obveščanje je ob vdoru in boju z agresorjem ena najpomembnejših nalog. V številnih krajevnih skupnostih, delovnih organizacijah, šolah in drugod so izdali posebne številke glasil, tiskali in pisali letake

Vojaška kuhinja je bila odlična, so se ob koncu vaje pohvalili pripadniki oboroženih sil

Ko so sirene v megleno sobotno jutro oznanile, da je zračni letalski napad minil, so ljudje spet krenili po cestah in ulicah, vsak s svojim ciljem, vsak s svojo dolžnostjo. Čeprav so vedeli, da gre le za vajo, v kateri bomo preskusili naše obrambne sposobnosti, so delali, kot bi se območju občine resnično približeval agresor in kot bi se med njimi gibale prave diverzantske izvidniške skupine, ki hočejo spodkopati samoupravno socialistično ureditev, vnesti zmedo med ljudi in onesposobiti pomembne objekte.

Namišljena splošna mobilizacija, imenovana Nič nas ne sme presenetiti Kamnik 81 je trajala skoraj dva dni, vsebovala pa je elemente, ki smo jih v dosedanjih podobnih vajah le redko preizkušali, saj smo vse delo in življenje v občini v enem dnevu spremenili tako, kot bi ga, če bi se država resnično morala spopasti s sovražnikom.

Vest o splošni mobilizaciji se je prek kurirjev, žičnih zvez in tudi zvočnikov na avtomobilu začela širiti v soboto zgodaj zjutraj. Čeprav so mnogi vojni obvezniki še pred prejemom poziva že odšli na delo, je bila mobilizacija uspešna, saj so bile enote pravočasno tako izpopolnjene, da so lahko začele opravljati svoje naloge. Mobilizacija je seveda zajela tudi ostale, saj so se ljudje vključili v enote civilne in narodne zaščite, rdečega križa in podobno, drugi so odšli na svoja delovna mesta, otroci pa v šolo oziroma v vrtce.

Navzven skoraj ni bilo zaznati sprememb, a se je marsikaj spremenilo. Medtem ko so vodstva družbenopolitičnih organizacij razpravljala o trenutnem položaju in v krajevne skupnosti, delovne organizacije in druga okolja pošiljale svoja sporočila, predsedstvo občinske skupščine pa sklicalo sejo vseh treh zborov, so učinkovito in operativno delali tudi v izvršnem svetu in njegovih poverjeništvih; podružnične šole so se še pred začetkom pouka spremenile v popolne ose-

mletke, dijaški dom je postal začasno pribežališče za otroke, začele so delati zdravstvene postaje, na območje občine se je preselil del Kliničnega centra, ki je sprejemal poškodovane in bolne pripadnike oboroženih sil in ljudi, del ležišč v Domu upokojencev in Zavodu za usposabljanje invalidne mladine so namenili temu oddelku, vrtci so povečali svoje zmogljivosti z družinskimi varstvom.

Delo je normalno teklo tudi v tovarnah, čeprav so začeli delati po vojnih načrtih, ki so jih, kljub zmanjšanju števila delavcev, saj so mnogi delavci odšli na druge dolžnosti, in kljub hitrim spremembam, uresničili in ponekod celo presegli. Nekatere remontne delavnice so se tudi preselile – na varnejše lokacije.

Zaradi bližine sovražnika je bila preskrba omejena, ljudje so lahko kupovali le s kartami. Zmanjšana je bila poraba naftnih derivatov. Po trgovinah, skladiščih in tudi po vaseh so popisali blago racionirane preskrbe, del tega blaga so hitro prepeljali na varnejše mesto.

Vajo so vodili predstojniki oboroženih sil in republiških organov ter organizacij, spremljali so jo predstavniki zveznega sekretariata za ljudsko obrambo ter predstavniki republik in avtonomnih pokrajin, ogledala pa sta si jo tudi Janez Zemljarič in Stane Markič.

V štirindvajsetih urah spremeniti življenje iz normalnih v vojne razmere ni preprosta stvar, saj je treba ne le delati in hitro ukrepati, ampak spreminjati miselnost in navade ljudi, je ob koncu vaje dejal Martin Košir, republiški sekretar za ljudsko obrambo. Vendar dobro izvedena vaja opravičuje njeno izpeljavo, saj smo pridobili nove izkušnje, znanje in praktično delo ter se hkrati preizkusili, kako smo pripravljeni za obrambo domovine.

JANA TAŠKAR

Konjev je vse manj, toda v splošnem ljudskem odporu so lahko še kako koristni. V Komendi so v vajo vključili tudi te plemenite živali

Od vsepovsod

● Izvoz na konvertibilno območje septembra večji

BEOGRAD – V septembru se je jugoslovanski izvoz na konvertibilno območje povečal za 42 odstotkov, vrednost izvoza pa je znašala 590 milijonov dolarjev. Septembrski uvoz s konvertibilnega območja je na lanski ravni in znaša 851 milijonov dolarjev. Sicer pa je septembra Jugoslavija uvozila za 1,1 milijarde dolarjev, kar je za en odstotek manj kot septembra lani. Ob takšnih rezultatih je jugoslovanska devetmesečna plačilna bilanca 7,5 milijarde dolarjev, kar je za 19 odstotkov več kot v istem obdobju lani. Uvoz je v letošnjih desetih mesecih dosegel vrednost 12,3 milijarde dolarjev in se je povečal za 10,8 odstotka. Od začetka leta pa do konca septembra je Jugoslavija na konvertibilno območje izvozila za 4,4 milijarde dolarjev ali za tri odstotke več kot v tem obdobju lani.

● Stabilizacija je naloga vsakega posameznika

LJUBLJANA – Stabilizacija gospodarstva je naloga vse družbe in vsakega posameznika. Vendar pa je treba preiti v akcijo, kajti sklepov je že dovolj, medtem ko zaostajamo pri njihovem uresničevanju, so ugotovili na seji predsedstva RK SZDL. Treba je zaostri odgovornost, kajti pojavlja se mišljenje, da je zaradi kolektivnega vodenja odgovornost posameznika manjša. Socialistična zveza mora prav zaradi tega ustvarjati vzdušje, ki bo pripomoglo k stabilizacijskemu obnašanju vseh, vendar pa se ne sme posvetiti zgolj organizacijskim vprašanjem. Na seji so se seznanili še s pripravami na volitve in menili, da se je treba stabilizacijsko obnašati tudi na tem področju.

● Pozornost predvsem domačim virom energije

LJUBLJANA – Slovenija lahko pristane na to, da v tem srednjeročnem obdobju zmanjša porabo energije in se bolj ozre k domačim energetskim virom, vendar pa v prihodnje ne bo mogla več zmanjševati porabe naftnih derivatov, je bilo poudarjeno na seji republiškega komiteja za energetiko, industrijo in gradbeništvo. Letos so vse republike dobile za 5,4 odstotka manj naftnih goriv, vendar v primerjavi z letom 1978, medtem ko se je v Jugoslaviji v istem času poraba tekočih goriv zmanjšala samo za 0,6 odstotka. Pod sedanjost mejo Slovenija pravzaprav ne more več, saj bi to resno ogrozilo njeno gospodarsko učinkovitost.

● Dobro delo naj bo priložnost za uveljavitev

BEOGRAD – Za volitve leta 1982 je treba zagotoviti kar največjo demokratizacijo kadrovanja, saj je položaj težak in je prav zaradi tega treba izbrati prave ljudi, je bilo rečeno na seji zvezne konference SZDL v razpravi o pripravah na volitve. Menili so, da se mora čimveč funkcionarjev po opravljenem delu vrniti nazaj v združeno delo, onemogočiti je treba elitizem in priskrbovanje posameznih funkcij, izbrati mu je treba ljudi, ki so z dosedanjim delom pokazali, da hočejo in znajo dobro delati. Pri tem mu je treba onemogočiti vpliv ozkih struktur, hkrati pa dati več možnosti mladim in tudi ženskam.

Uboj egiptovskega predsednika Anvarja el Sadata je na časopisne strani »vrgel« dvoje vrst naslovov: medtem ko v najbolj ekstremnih arabskih državah menijo, da so atentatorji ubili izdajalca, pa druga polovica sveta namenja minuto molka v njegov spomin. Kakorkoli je uboj človeka tragična stvar, je v političnem pogledu tudi smrt silno relativna stvar: medtem ko so, denimo, v Libiji tako rekoč proslavili dogodek, so v zahodnih državah skeptično ugotovili, da se utegne zama-

arabski deželi vse ugodnosti, tako da je nastal prostor za vdor ZDA, ki pa je ponujeno roko z veseljem sprejela. In zdi se, da so ravno ti siloviti preobrati tako doma kot zunaj pripeljali tudi do končnega obračuna in smrti Sadata. Ogenj in žveplo sta se na egiptovskega predsednika zli- la predvsem po sklenitvi campavidskih sporazumov. Očitni so mu, in to predvsem v arabskih državah, da je izdal palestinsko stvar, da je Palestincem zabodel nož v hrbet. Mogoče pa je reči, da so ti

Smrt, ki je razdelila svet

jati že tako silno negotovo ravnotežje sil na vedno vročem Bližnjem vzhodu. In vzrokov za tako skepso je nedvomno dovolj.

Gotovo je bil pokojni egiptovski predsednik ena izmed osrednjih političnih osebnosti svetovne scene v zadnjih desetih letih. »Rais«, kot so imenovali Sadata, ni postal tako pomemben samo zaradi nevrvalgične pomembnosti Bližnjega vzhoda, temveč tudi zaradi silovitih in presenečujočih sprememb svoje politike. Bil je osebnost, ki je vtisnila pečat sodobnemu Egiptu, človek, ki je z armado oktobra 1973 prvič psihološko porazil doslej »nepremagljivo« izraelsko armado, štiri leta zatem pa presenetljivo stopil v izraelski Jeruzalem in se poljubil z Beginom. Presenetljiva in polna preobratov je bila tudi njegova politika do velikih sil, posebej do Sovjetske zveze. Ta je izgubila v tej pomembni

sporazumi, kakorkoli so bili že napadeni, vendarle prinese nekateri koristi. Sicer pa se je Egipt v zadnjem času srečeval z velikimi gospodarskimi težavami, kajti v napol kapitalističnem gospodarstvu je nastal sloj ljudi, ki je takorekoč čez noč obogatel, medtem ko velika večina živi v silno slabih razmerah. Vse to je s pridom začela izkoriščati domača opozicija, ki jo je paradoksalno ustvaril sam Sadat, a je očitno začela ubirati drugačna pota, kot si je le ta želel. Vse nasprotnike, ali pa vsaj tiste najvidnejše, je Sadat »pospravil« v obsejni čistki pred nekaj tedni. Videti pa je, še zlasti zato, ker so, krogelne izstrelili vojaki. da je opozicija precej močnejša, kot je bilo slutiti. Dejstvo pa je, da je bil Sadat vendarle nekakšen porok miru na Bližnjem vzhodu in zato je za skrbljenost v svetu ob njegovi smrti gotovo upravičena.

J. KOVAČIČ

(Ne)odgovornost za (ne)uresničevanje nalog

Če smo še nedavno tega pisali o mrtvili, ki vlada v delegatskih vrstah zborov občinske skupščine, je bilo zadnje zasedanje vseh treh zborov živahno in delovno, zlasti v razpravi o rezultatih poslovanja v prvem polletju.

Vsi trije zbori, predvsem družbenopolitični, so v ospredje razprave postavili odgovornost za neuresničevanje sprejetih sklepov, ki naj bi pripomogli k boljšim rezultatom. Razprava je sama po sebi nehoti spet potrdila, da v delovnih organizacijah še vedno preveč govorijo o zunanjih vzrokih za nedoseganje ciljev, razmišljajo, da bi moral biti izvršni svet tisti, ki bi bdel nad uresničevanjem nalog in opozarjal na slabosti, da naj bi bil ta organ tisti, ki bi pokazal na delovne organizacije, ki slabo poslujejo in poiskal vzroke za to in podobno.

Na predlog občinske konference SZDL so zbori skupščine imenovali odbor za vodenje in usklajevanje akcije 88 dreves za tovariša Tita v vsaki krajevni skupnosti. Predsednik odbora je Miha Ogorevc, člani pa Marjan Vodnik, Franc Zore, Ivo Stražar, Franc Spruk, Franc Vidervol, Marjan Juntez, Miha Resnik, Ivan Spruk, Ivan Tekavc, Lado Podbevšek.

Toda, zbori občinske skupščine so hkrati s resolucijo sprejeli tudi ukrepe, ki jih je pripravil izvršni svet in v katerih je jasno zapisano, kdo so odgovorni nosilci nalog. Razreševanje ključnih gospodarskih vprašanj pa je kljub temu spet obstalo na pol poti. Na primer pri izvozu, ki ga občinsko gospodarstvo še zdalec ne povečuje, tako kot bi ga lahko oziroma bi ga moralo po sprejetih načrtih; pri boljši organizaciji izdelave, s katero bi dosegli večjo izkoriščenost delovnega časa in povečali produktivnost; ali pri naložbah, ki so že vrsto let najšibkejša točka našega gospodar-

stva, saj je bilo veliko premalo vlaganj v boljšo tehnologijo in modernizacijo proizvodnje, praktično nič pa v človeka in razvoj njegovega znanja. Nič manj nedosledni nismo pri kadrovski

delavci nosijo večjo odgovornost. Vendar pa je dolžnost in naloga prav vseh, da končno nehajo govoriti o slabih razvojnih načrtih, a jih ne popravljamo, da nehajo govoriti o boljšem delu,

● Temeljne organizacije, ki poslujejo v okviru sozda Integral, so odpisale terjatve do temeljne organizacije Gostinstvo in žičnice Kamnik in pokrile izgubo za leto 1980; občinski sklad skupnih rezerv je tozdu Gostinstvo in žičnice odobril premostitveno posojilo v višini milijon dinarjev; enota Ljubljanske banke v Kamniku je odobrila 9,5 milijona din za obnovo varnostnega sistema na gondolski žičnici; temeljna organizacija Gostinstvo in žičnice ima novo vodstvo.

To so osnovne ugotovitve, ki so jih obravnavali delegati vseh treh zborov skupščine hkrati s predlogom in izhodiščni sanacijsko-investicijskega programa za temeljno organizacijo Gostinstvo in žičnice ter samoupravnim sporazumom o medsebojnih pravicah in obveznostih soudeležencev sanacije te temeljne organizacije, dokumentoma, na osnovi katerih naj bi temeljna organizacija v prihodnje bolje poslovila in delala. Delegati so hkrati z obema dokumentoma podprli predlog izvršnega sveta za spremembo kreditnih pogojev, ki jih je občinski sklad skupnih rezerv postavil lani, ko so temeljni organizaciji dodelili posojilo v višini 6,8 milijona din. Po tem predlogu naj bi podaljšali čas za odplačilo posojila in odložili začetek plačevanja od dveh na tri leta ter znižali obrestno mero in tozdu oprostiti plačevanja interkalarnih obresti, plačevanje anuitet pa naj bi zagotovili iz posebne postavke občinskega proračuna. Delegati so se strinjali tudi s predlogom, naj samoupravne interesne skupnosti tudi v prihodnje temeljno organizacijo oprostijo plačila prispevkov ter ponovno potrdili, da je temeljna organizacija upravičena na povračilo davka iz osebnega dohodka ter davka od prometa z alkoholnimi in brezalkoholnimi pijačami.

politiki; za izobraževanje sicer po dogovoru o kadrovski politiki združujemo kar lepe vsote denarja, izobrazbena struktura zaposlenih pa še vedno upada.

Seveda bi bilo napak, ko bi rekli, da so za neuresničevanje ciljev, ki bi jih lahko uresničili

hkrati pa ne delamo bolje. Sicer pa ugotovitve in sklepi, ki so jih sprejeli zbori skupščine, znova zavezujejo vsa samoupravna okolja k ponovnemu preverjanju oziroma doslednemu uresničevanju sprejetih nalog. Zaradi zaostrenih gospodarskih pogojev tokrat resnično ne bi smeli ostati zapisani le na papirju.

Zbori skupščine so sprejeli sklep o postopku za spremembo in dopolnitve statuta občine Kamnik v skladu s sprejetimi amandmaji k zvezni oziroma slovenski ustavi. Imenovali so tudi komisijo v sestavi Slavko Ribaš, Bogdana Ravnik-Murtagić, Janez Novak, Boris Zakrajšek, Marjia Gorjan, Ana Zajc in Janjo Blagšič, ki bo statut občinske skupščine uskladila z ustavnimi amandmaji, hkrati pa v njem odpravila nekatere pomanjkljivosti.

naše gospodarstvo, krivi vsi delavci enako, saj je nesporno, da vodilni, vodstveni in strokovni

Zbori skupščine so hkrati s podatki o poslovnih rezultatih razpravljali tudi o uresničevanju dogovora o družbeni usmeritvi razporejanja dohodka, kjer v globalu sicer preokračitev ni. Vendar pa se v množici skrivajo posamezne delavna organizacije, ki bi jih lahko šteli za kršitelje in ki bodo morda morale do konca leta sredstva, namenjena za osebne dohodke, uskladiti z rastjo dohodka oziroma s določili dogovora. Tako, kot so to storile štiri delovne organizacije, ki so lanske leto previsoko naraščanje osebnih dohodkov uskladile v letošnjem letu.

Delegati so soglašali s samoupravnim sporazumom, s katerim

se temeljna organizacija Mes Kamnik in obrat klavnice tozdu Prehrana domžalskega Napredk združujeta v enovito delovno organizacijo s sedežem v Kamniku ter z novimi naložbami, ki so opredeljene v tem sporazumu, njih sovlagateljci – občini Domžal in Kamnik, Napredek, Kočna in Delikatosa – združujejo nepovratno, Kočna pa povratno. Zdržitvijo v enovito delovno organizacijo bo prišlo tudi do del tve dela med obema dosedanjima klavnicama, cilj združitve pa je zagotavljanje potrebnih količin mesa in mesnih izdelkov z območja obeh občin.

Delegati zbora združenega dela in zbora krajevnih skupnosti so sprejeli odlok o spremembi in dopolnitvi noveliranega urbani

Zbori skupščine so imenovali tudi odbor, ki bo spremljal uresničevanje aprila sprejetega samopriskevka: namenjen bo razvoju krajevnih skupnosti ter nekaterih družbenih dejavnosti. V odboru so Matevž Košir, delegat OK ZKS, Tomaž Jančar, delegat OK SZDL, Miha Jerman, delegat OS ZSS, Kati Zagorc, delegatka OO ZZB NOV, Srečo Krznar, delegat OK ZSMS, Franc Vidervol, delegat izvršnega sveta, Alojz Logar, delegat občinske izobraževalne skupnosti, Ivanka Hajdinjak, delegatka občinske zdravstvene skupnosti, Miha Šutej, delegat KS Komenda, Janez Križnik, delegat KS Duplica, Lado Korosec, Franc Zore in Dušan Jensenik, delegata KS Kamnik, Drago Homšak, delegat KS Špitalič in Jožefa Drolc, delegatka KS Srednja vas.

stičnega načrta za območje Kamnik ter dogovor o skupnih osnovah in merilih za določitev odškodnine zaradi spremembe namembnosti kmetijskega zemljišča ali gozda. Zaradi nepopolnosti pa so zavrnili predlog odloka o določitvi kmetij po zakonu o dedovanju kmetijskih zemljišč in kmetij.

JANA TAŠKAR

Pregled kulturnega življenja

Minuli petek so v razstavnem prostoru nad kavarno Veronika odprli zanimivo razstavo o kulturnih družtvih na kamniškem in domžalskem območju v letih 1860 do 1914, ki bo odprta do 18. oktobra, nato pa jo bodo prenesli v domžalski Kulturni center, kjer bo razstava na ogled do 25. oktobra.

Razstava prikazuje razgibano kulturno življenje iz obdobja, ko so bile z nastopom ustavne dobe v začetku šestdesetih let 19. stoletja dane možnosti za ustanavljanje društev, ki so v Kamniku, Domžalah, Mengšu, Motniku, Moravčah in drugih krajih pritegnile veliko ljudi in pripomogle k vsesplošnemu razvoju krajev. Novoustanovljena društva namreč niso razvijala le svoje dejavnosti, ampak so krepila in utrjevala narodno, delavsko in razredno zavest.

Ob otvoritvi se je predstavil moški pevski zbor Lira, ki ima svoje korenine v našem prvem slovenskem pevskem društvu, ustanovljenem leta 1882.

Jubilej Donita

Leta 1946 je bila na pobudo Eda Bregarja – Dona ustanovljena kemična industrija v Medvodah – Donit. Poslovanje se je začelo s 25 delavci in 37 tonami celotne proizvodnje. Ta se je z leti večala, tehnološko dopolnjevala. Po 10 letih se je proizvodnja povečala na 263 ton, medtem ko se je število ljudi povečalo za 4-krat. Po 20 letih poslovanja je znašala proizvodnja 1846 ton, zaposlenih je bilo 337, nato se je bliskovito dvignila proizvodnja, tako da je bil v letu 1975 obseg proizvodnje 21.133 ton in število zaposlenih 1234. Donit se je začel integrirati že leta 1965, ko se mu je pridružil Fenolit Borovnica, Pletilnica Sodražica, leta 1976 pa še Kombinat Svit, danes pripada Donitu na kamniški lokaciji TOZD TRIVAL, TOZD KEMOSTIK in DSSS. Donit se je leta 1981 združil v SOZD Kemija.

Donit je vsa leta skrbel za dobre poslovne rezultate tozdu, za

nove investicije, za modernejšo tehnologijo, danes je poseben poudarek na izvozni dejavnosti. 2000 članov našega kolektiva je ustvarilo v letu 1980 takšen dohodek, da smo na 53. mestu med OZD v Sloveniji in smo ponosni na te rezultate. Dobri medsebojni odnosi, solidarnost, pravilen odnos do dela nam lahko zagotove, da bomo imeli delavci potrebno socialno varnost.

V srednjeročnem načrtu je tudi investicija TRIVALA, ki bi za lokacijo Kamnika pomenila velik napredek. Trenutno ima TOZD KEMOSTIK zelo dobre poslovne rezultate, vendar se pojavljajo problemi zaradi uvoznih osnovnih surovin in zato trošenja tako pomembnih deviz. Kljub temu je razvoj Kemostika uspešen predvsem zaradi pestrosti novih proizvodov. V TRIVALU je poslovanje vezano na 3 različna področja, nekatera so še tehnološka neurejena, druga pa so v fazi tehnološkega razvoja.

Donit je v svojih 35 letih opravi pomemben napredek ne samo v razvoju proizvodnje, ampak tudi v razvoju samoupravljanja, saj imamo 11 tozdu.

Ker pa so te naše temeljne organizacije v 6 občinah, je običaj da se vsako leto dobimo vsi delavci skupaj, letos je bilo to v Kamniku.

Na slavnostni seji DS DO DONIT so 63. delavcem podelili spominske plakete za njihov prispevek DO. Kulturnemu programu so dali svoj prispevek tudi pevci, godba, in folklorna skupina Kamniška Bistrica. Sledilo je tovariško srečanje z rekreativno zabavnim programom.

Srečanje je tudi korak in prispevek k lažjemu razreševanju odprtih vprašanj, ki jih lahko trdno pripadnostjo delu in organizaciji, vsak s svojim prispevkom in skupnimi prizadevanji zlahka prešli.

KATARINA CERAR

● 85 let Titana

Leta vzponov in padcev

Posestvo z mlinom na Pero-
vem, kjer stoji danes tovarna Ti-
tan, je lastnik Bučar pred 85. leti
prodal češkemu inženirju Špa-
leku, ki je tu začel z obrtniško
proizvodnjo kovinske stroke.
Proizvodnja težjih in lažjih pri-
bitnih ključavnic, vdolbnih klju-
čavnic ter dolgih in kratkih nasa-
dil za vrata je začetek Titana.
Lastniki so se menjali, proizvod-
nja se je širila, naraščalo je število
delavcev, tovarna je doživljala
vzpone in padce. Leta 1912 je
bankrotirala in so jo za dve leti
zaprli. Tedaj jo je po dobrem
letu dela v njej zapustil tudi mla-
di kovinar Josip Broz.

Slovesnosti ob jubileju Tita-
na in dnevu Kovinarja sta se
udeležila tudi predsednik slo-
venskih sindikatov Vinko
Hafner in predsednik zbora
zdrženega dela slovenske
skupščine Emil Tomažič, ko
je delavcem Titana izročil red
dela z rdečo zastavo, s kate-
rim je tovarna odlikovala
predsedstvo SFRJ.

V Titanu se je kmalu začelo
organizirano delavsko gibanje, o
čemer priča prva večja stavka le-
ta 1928, ki je trajala 8 tednov in
doživela le delni uspeh. Odpustili
so 30 predanih borcev za delav-
ske pravice. To je bil čas svetov-
ne gospodarske krize in hudih
kapitalističnih pritiskov na delav-
stvo.

Delavsko gibanje je po letu
1936 spet oživel. Vodstvo nove
delavske stranke »Savez metal-
skih radnikov« je prevzel Franc
Leskošek-Luka, strugar v Tita-
nu. Prvi sekretar partijske celice,
ki je bila osnovana leta 1939 je
postal delavec Tone Šturm. To-
rej ni naključje, da so se ob oku-
paciji na Kamniškem najprej od-
zvali klicu OF prav iz vrst Tita-

novih delavcev in, da sta bila prvi
žrtvi fašizma Titanova delavca
Dominik Mlakar in Anton Mi-
klavčič.

Po vojni je nepoškodovana to-
varna začela s polno proizvo-
dnjo, lastnik tovarne je končno
postal delovni človek. To je bil
čas udarništv in tekmovalnega
duha, saj delavci niti ob nedeljah
niso poznali počitka. Vse napore
so vložili v povečano proizvodnjo
in sodobnejšo tehnologijo. Po-
stavili so temelje nove livarne, ki
je po začetnih težavah dala prve
pričakovane rezultate leta 1953.

Pomanjkanje usposobljenih
delavcev je narekovalo, da je Ti-
tan leta 1949 ustanovil industrijsko
kovinarsko šolo, ki je dala
števne strokovnjake za uspešno
vodenje industrijskih obratov ši-
rom domovine.

Z ustanovitvijo prvega delav-
skega sveta pred 31. leti so tovar-
no resnično prevzeli v svoje roke
delavci-samoupravljalci. Dve leti
kasneje jo je prvič po mnogih
letih obiskal nekdanji delavec
Josip Broz Tito. V spremstvu pr-
vega predsednika delavskega

Ob 85-letnici delovne or-
ganizacije Titan so zaslužnim
in dolgoletnim delavcem po-
delili posebna priznanja. Zla-
ti znak Titan so prejeli 4 de-
lavci, srebrnega 15 delavcev
in gasilsko društvo, bronaste-
ga 19 delavcev, 22 delavcem
je bilo izročeno javno prizna-
nje delovne organizacije.

sveta Filipa Novaka in predse-
dnika izvršnega odbora DS To-
neta Medveda in ostalih delav-
cev, je tovariš Tito prehodil pot
spominov in dosežkov te tovar-
ne, saj je za njen razvoj ves čas
izkazoval izredno zanimanje.
Njegovo pohudo: »Barake, slike

preteklosti, naj se umaknejo so-
dobnim objektom«, so začeli »ti-
tanovci« uresničevati že leta
1955. Stari stroji so se umikali
novim, zastarela tehnologija je
vse bolj izpodirala sodobnejša.

Leta 1966 je Titan zaposloval
1197 delavcev. Proizvodnja je
bila osredotočena na izdelavo
temprane litine, fittingov in ulit-
kov ter proizvodnjo najrazličnej-
ših ključavnic, zlasti cilindričnih.
Skupna proizvodnja je tedaj zna-
šala prek 7 tisoč ton izdelkov.

Ob jubileju in v spomin na
mladega kovinarskega delav-
ca Josipa Broza, so v stari
zgradbi Titana odprli manjši
tovarniški muzej, ki prikazu-
je celotni razvoj Titana, do-
kumente o delavskem giba-
nju ter čas dela tovariša Tita
v tovarni.

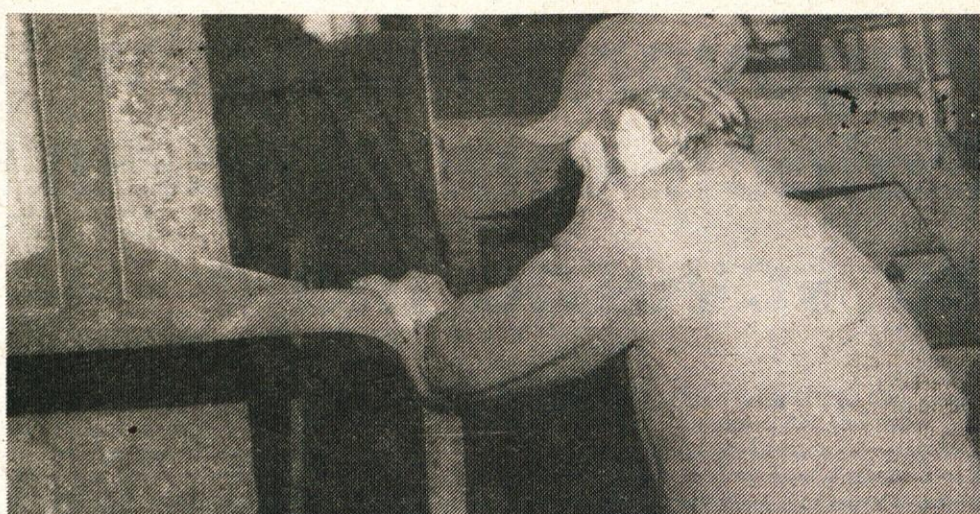
Nova gospodarska situacija v le-
tu 1967 je močno vplivala tudi na
prodajo Titanovih izdelkov, ki je
začela nazadovati. S sanacijskim
programom so povečali proiz-
vodnjo fittingov, ki so bili iskani
doma in v svetu, in ti izdelki še
danes predstavljajo pretežni del
izvoza.

Prelomnica je bilo tudi leto
1974, ko so dopolnili elaborat iz
leta 1970 in sami izdelali razvojni
program do leta 1980 ter investicijski
program za obdobje
1974-1975.

Čeprav do podrobnosti izdelan
načrt ni bil v celoti uresničen
(zaostalo je opremljanje zaradi
uvoznih omejitev in pomanjka-
nja denarja), je v tem obdobju
Titanova proizvodnja in prodaja
znatno napredovala.

Danes Titan pestijo nekateri
neizbežni gospodarski problemi,
ki so se obdržali zlasti v letošnjem
prvem četrtletju. Pomanj-
kanje materialov in rezervnih de-
lov zaradi uvozne omejitve, slab-
ša kvaliteta domačih surovin, ne-
redna dobava in pomanjkanje
delavcev, so problemi, ki so naj-
bolj okrnili proizvodnjo v Livar-
ni.

Nova avtomatska formska lini-
ja, ki je pretežno domač stroj in
prva v Jugoslaviji, ki dela po so-

Remonti v začetku leta so precej okrnili načrtovano proizvodnjo v Livarni.

dobnem tehničnem principu, je
še leta začela delati brez več-
jih zastojev, zato se je do polletja
fizični obseg proizvodnje že znat-
no izboljšal. Zaloge, ki so ostaja-
le v livarni, so delno prodali na
domačem trgu, v triletnem letu pa
je tudi izvoz oživel.

V Titanu si veliko obetajo od
kooperacijske proizvodnje vezi
Tyrolia, kjer celo presegajo načr-
tované količine in so dobili še
dodatna naročila. Kooperacijo
nameravajo še razširiti in postati
sami proizvajalci vezi.

Kljub temu, da je Titan že
vrsto let večji izvoznik kot uvoz-
nik, je letošnji slabši poslovni
uspeh narekoval, da čim prej
uresničijo številne notranje ukre-
pe, da bi dosegli večjo produktiv-
nost in prodajo, zlasti pa pospeši-
li izvoz. K temu ciljem so usmerje-
ni tudi načrti za srednjeročno ob-
dobje. Izdelovali bodo namensko
opremo za obdelavo kovin za
lastne potrebe in prodajo, za kar
so že podpisali pogodbo za 10
milijonov proizvodov. Širijo pro-
gram strojev za živilsko dejavnost,
ki jih bodo pretežno izvažali.
Najnovejši so motorna meso-
rezka, mlin za kavu in žaga za
razrez mesa. Pred vrati je tudi
proizvodnja ključavnic za pove-
čano varnost. Ker je uspešnost
razvoja te delovne organizacije
odvisna predvsem od orodja, na-
meravajo tudi to proizvodnjo po-
večati.

MIRA JANČAR

IZOBRAŽEVALNI CENTER RUDOLFA MAISTRA

DELAVSKA UNIVERZA Kamnik, Novi trg

prireja
v mesecu oktobru
nadaljevalni strojepisni tečaj.
Prijavite se čimprej.

OBRTNO ZDRUŽENJE KAMNIK

VABI
VSE OBČANE NA

2. OBRTNIŠKI PLES
ki bo 17. oktobra 1981 (sobota) ob 19.30 v
športni dvorani pri OŠ F. Albrehta.

Igral bo ansambel Franca Lipičnika.

Predprodaja vstopnic (200 din po osebi) v
pisarni Obrtnega združenja Kamnik,
Kolodvorska 4, od ponedeljka, 12. 10. 1981
do petka 16. 10. 1981 med 8. in 18. uro.

Drugi sovražnik Kuharjeve domačije

Iz Sel do Kuharjeve doma-
čije, po domače pri Livku, v
Sovinji peči je kakšne triletni
ure hoda. V lepo obnovljeni
kmečki hiši prebiva že četrti
Kuharjev rod. Oče Matija in
mati Slavka kmetujeta, hčeri
sta se omožili in odšli od do-
ma, sinova sta še doma.

»Mlajši ne kaže ravno ve-
selja do kmetije, bolj zavzet
je starejši,« pravi Kuharjeva
mama, ki jo tare skrb, če bo
na kmetijo prišla prava neve-
sta. »Z možem bova delala,
dokler bova zmogla, saj sva
navezana na zemljo, čeprav
je hribovita in jo je težko ob-
delovati.

Zgodba o Livkovi domačiji
je nenavadna. Med vojno so
v njej Nemci pobili in zažgali
v hiši ter na skednju 12 ljudi
iz dveh sorodnih družin, Ku-
harjeve in Poljanškove. Dva-
najst zgojenih trupel, med
njimi tudi štiri otroke, so po-
ložili v skupno krsto in jih
pokopali ob domačiji. Danes
je tu grobišče s spomenikom,
kjer so poleg Kuharjevih in
Poljanškovih pokopani še ne-
kateri borci s tega območja.

»Iz gozda, kjer sem se skrival, sem opazoval ognjeni bakli,« se spominja Matija, ki je
takrat odnesel celo kožo po
očetovi zaslugi. »Ko je prišlo
sporočilo, da prihajajo Nemci,
mi je oče svetoval, naj se
skrijem v gozd. Ne zato, ker

bi pričakovali grozodejstvo,
temveč zato, ker se po vrnitvi
z dela v Savinjski dolini ni-
sem takoj prijavil na kamni-
škem uradu. Nemci so več-
krat vohljali po vasi in ker
niso našli nič sumljivega, so
zopet odšli. Partizani, ki so
hodili tod mimo iz Moravč
proti Gornjemu gradu, so se
ustavljali zdaj v eni, drugič v

drugi hiši v Sovinji peči in
tako najbolje zabrisali sledi.«
Tudi Slavka je bila tedaj
mladinka-kurirka na tem ob-
močju. V gozdu, streljaj od
Kuharjeve kmetije, je bila
partizanska bolnišnica, ki so
jo Nemci leta 1944 požgali. K
sreči je bila ob požigu prazna.
Letos so bolnišnico obnovili,
kot spomenik NOB.

Vaščani so ranjencem med
vojno pomagali po svojih
močeh. Pri Kuharjevih so
imeli tudi žganje zanje. In
prav žganja, namenjenega ra-
njencem, so se tistega usod-
nega dne napili Nemci. So-
vražno kri jim je še bolj pog-
nalo po žilah, da so se neus-
miljeno znesli na žene, može
in otroke.

Po vojni je Matija, eden od
osemnajstih Kuharjevih
otrok, obnovil hišo in hlev ter
začel s svojo družino novo
življenje. Mir in svoboda sta
lajšala trdo delo na hribovitih
poljih, travnikih in gozdovih.

Pred leti se je na Livkovi
domačiji začel drugačen boj,
boj s skrivnostno materjo nar-
avo. Pred 33. leti so pod hle-
vom prvič opazili večjo raz-
poko zaradi drsenja zemlje.
Prvi strah je minil, saj je zem-
lja potem več let mirovala.
Velika povodenj pred 10. leti
je zopet odtrgala velik kos
zemlje, ki je drsela čez polja
in podrla kozolec.

»Popravili smo kozolec in
zavarovali vse premoženje,«
pripoveduje Matijeva žena
Slavka. Popravilo hleva je
precej stalo. Hoteli smo povi-
šati zavarovalnino, pa so nam
na zavarovalnici pojasnili, da
ne moremo, ker zemlja drsi.
Pred tremi leti je še močnejše
drselo in nam zasulo cesto,
edini dostop. Vsa ta leta, ko
je plaz močno grozil, sem na-
redila nešteto poti na občno
in krajevno skupnost, da bi
nam nekako pomagali. Dolgo
so nas samo tolažili, in sveto-
vali, naj odstranujemo zem-
ljo. Drugega izhoda nismo
imeli. Naslednje leto je zem-
ljo zopet potisnilo naprej.
Potem so si le začele pristoj-
ne občinske komisije in iz
krajevne skupnosti ogledova-

ti naš primer. Mislim, da je
bilo doslej že kakšnih 30 ljudi
na ogledu.

Medtem se je streha na
hlevu že močno ukrivila in
tudi razpok je bilo vedno več.
Pod zemeljskim pritiskom se
je nekoliko nagnil tudi spo-
menik na grobišču. Kuharjevi
so zemljo ob cesti podprli z
globokimi lesenimi oporniki.

Kako ukloniti nevarnost in
zavarovati ogroženo zaščite-
no kmetijo, je postala tudi
skrb občinske kmetijske inš-
pekcijske službe. Izvršni svet
je odobril nekaj denarja iz
občinskega sklada za geolo-
ške raziskave, ki naj bi poka-
zale, kaj se da storiti za zaščito
kmetije. Nadaljnjo skrb in
delo je prevzela krajevna
skupnost.

Z geološkimi raziskavami
so ugotovili, da je plaz zelo
globok, torej daleč do trdne
plasti zemlje. Še vedno je
vprašljivo, ali bi bilo smotno
sanirati teren, kar bi veljalo
okrog milijon din, za doseda-
nje raziskave pa so porabili
že 150 tisoč dinarjev. V kra-
jevni skupnosti menijo, da bi
bilo verjetno bolje prestaviti
hlev. O dokončni in najpa-
metnejši rešitvi se bo potrebo-
no dogovoriti skupaj s stro-
kovnjaki in lastniki prizadete
kmetije in to čim prej, kajti
naravi verjetno ne bo moč
dolgo kljubovati.

MIRA JANČAR

»Hiši zaenkrat plaz še ne grozi,« pravita Matija in Slavka Kuhar.

Pogovor s Francem Potočnikom, borcem za severno mejo

Jesen nas že pričakuje in večeri se vedno bolj bližajo jutrom. Poslavljamo se od sončne toplote in se zavijamo v svoje odeje in kožuhe. Ljudje se spominjajo vsak svojih doživetij, pomladi, poletja... in v mislih izbirajo tista, ki so odločevala njihovo nadaljnjo življenjsko pot; tudi tista, ki so jim bila usojena zaradi časa, v katerem so živeli;

Tisto popoldne v prihajoči jeseni sem se vzpenjala po strmi, makadamski cesti, ki je peljala med številnimi kmetijami, proti gozdu in vedno bolj v hrib. Ker sem hribov vajena, mi je šla pot kar dobro »od nog« in končno sem obstala na robu travnika. »Menda bo to Jurcova domačija,« sem premišljevala med trkanjem na stara, lesena vrata.

Domačija je bila prava, bila je rojstna hiša Franca Potočnika, koroškega borca, h kateremu sem bila namenjena.

Franco POTOČNIK se je rodil 1895 leta v Županjih njivah v Stahovici, kjer živi še danes. Pri očetu se je učil za živinorezarja in to delo je odpravljalo okoli 60 let. Bilo je naporno, saj je moral nenehno obiskovati številne kmetije od Selške in Poljanske doline do Moravske in Tuhijske, pa tudi na Dolénjsko ga je vodil poklic. Poleg tega je skrbel za svojo kmetijo. Njegovemu delu se je pridružil še hudo človeško sovraštvo, vojna. Takoj je stopil v boj.

»Najprej sem odšel v Italijo. Iz teh dni se najbolj spominjam 13-dnevne pohoda iz Šempetra pri Gorici proti reki Piavi v Italijo; vkopavali smo se v strelske jarke, mnogo je bilo mrtvih. To je bil čas, ko sta avstro-ogrska in nemška vojska začeli zadnjo, zmagovito ofenzivo proti Italiji, ki se je odločilno odvijala pri Kobariču. Pri ofenzivi čez Piavo so nas Italijani končno ustavili in morali smo se vrniti. Ogromno naših je padlo takrat,« se je spominjal težkih časov Potočnik, borec Soške fronte, ki bi mu njegovih 86 let lahko prisodili le po belih laseh in velikih, belih brkih. Po tej krvavi fronti se je vrnil domov, toda ne za dolgo.

»Bilo je 2. januarja 1919 leta, ko sem se napotil proti Koroški. Tam sem se pridružil nekemu regimentu naših prostovoljcev, kjer sem v začetku skrbel za hrano, ki smo jo prevažali s konji. Težko se že spominjam teh dogodkov, to pa še vem, kako so Avstrijci bežali pred nami, ko smo šli iz Velikovec proti Celovcu. Takrat še nismo vedeli, da je bil podpisan za Koroško plebiscit in smo zato dobili povelje za umik nazaj iz Celovca v Velikovec. Vračali smo se mirno, Avstrijci so nas samo opazovali,« je končal pripoved borec za severno mejo iz te kamniške doline.

Po vojni se je vrnil na kmetijo in se spet posvetil svojemu poklicu, ki ga je prekinila nova, še bolj krvava vojna. Nekaj časa je še obiskoval kmetije bližnjih slovenskih dolin, toda njegovo delo je postajalo vedno bolj nevarno: »Nekoč sem se odpravil proti Škofji loki in cesti, ki pelje v Vodice, sem zagledal Nemce, ki so pobirali vsakega, ki je šel mimo in ga strpali v tovornjak. Skril sem se v pšenico in srečno ušel begunjskim zaporom in smrti...«

Tudi v tej vojni Potočnik ni pozabil na domovino. Njegova

hiša je bila vedno polna partizanov, ki se jim je pridružil tudi njegov sin Adolf. Adolf je bil borec Šlandrove brigade in nekoč, ko je bil hudo ranjen, so ga skupaj s prijateljem zdravili kar doma. »Veste, «ta beli« so me večkrat topli zaradi sina, k temu so pripomogli tudi vaški izdajalci. Jaz pa sem se večkrat sam oglašil na policijskem uradu in se lagal, da so bili spet gmajnarji pri

nas, da so nam vse pojedli in pobrali, potem pa šli. Kam so odšli, pa nisem nikoli vedel...«

– So se kdaj srečali partizani z Nemci ali belogradišči pri vas doma?

»O, to pa ne. Če so šli Nemci proti Črni ali Kamniški Bistrici, je bilo varno, če pa so se obrnili proti vasi, smo šli pa partizanom povedat,« me je poučil Potočnik.

Zunaj je bila že tema, ko sem

se poslavljala od Potočnika in njegove gostoljubne, prijazne hčerke.

»Samo, da ne bo še ene vojne. Preveč se bojim, ljudje tako trpijo, otroci so lačni in...« in tako, kot on si miru želijo množice ljudi, med njimi tudi tisti, ki v jeseni življenja zbirajo spomine na dogodke prehojene poti svoje mladosti.

MATEJA

Parkirni prostor sredi zelenice

Stanovanci Župančičeve ulice v Kamniku že dalj časa opažamo, da si je lastnik osebnega avtomobila znamke Mercedes LJ-293-189 izbral za svoj avto dokaj nenavaden parkirni prostor kar na zelenici pod ulično svetilko. Tega pojava si seveda nikakor ne morem razložiti, posebno zato, ker imamo zelo lepo urejene zelenice. Opazoval sem, kako si ta voznik (pravijo, da je privatni gostilničar, ki ne vem po kakšnih zvezah in za kakšno najemnino uporablja družbeno najemno stanovanje v Župančičevi 5) izbere parkirni prostor. Domov se pripelje pozno zvečer po ulici navzgor, počasi previdno zapelje čez robnik in že se znajde na »svojem« prostoru na zelenici pod lučjo. Če ni dobro parkirni, še parkirni po travi sem in tja, pomembno je, da ima njegov avto mehko podlago, čeprav je nasproti dovolj prostora na asfaltu.

Brezvestni lastnik zelo dragega avtomobila nima pojma, da nam ni vseeno, v kakšnem okolju živimo in da ne odobravamo tega, kar počenja, poleg tega to ni lep zgled za mlade, ki jih učimo drugače.

OBČAN IZ ŽUPANČIČEVE ULICE

• 3. konferenca slovenskih sindikatov

Otroško varstvo

Otroško varstvo je pomembno področje urejanja samoupravnih socialističnih odnosov. Slovenski sindikati bodo na tretji konferenci obravnavali dosedanje skrb družbe za mladi rod ter nakazali smernice bodočega razvoja.

Kakšna bo naša pozornost, je odvisno od več dejavnikov, ki se v končni obliki odražajo v izoblikovani osebnosti posameznika ter družbe v celoti. Delež sredstev, namenjen za otroško varstvo, je naložba, ki se obrestuje v vseh stopnjah družbenega razvoja in napredka celotne družbe.

V otroškem varstvu vse preveč omenjamo in poudarjamo skrb za organizirano varstvo, pri tem pa mnogokrat pozabljamo, da je vzgojni element še pomembnejši; otrok, ki živi v skupnosti, kot je vrtec, spozna kolektivno življenje, pridobi si delovne navade, ki ustrezajo njegovi stopnji razvoja ter še vrsto stvari, ki mu koristijo, tako v šoli, kot pozneje v življenju.

Mala šola pred vstopom v osnovno šolo dokazuje svoj smoter, tako v vzgojnem, kot tudi pedagoškem pogledu. Športna značka I. prav tako pomeni kvalitativni in kvantitativni vsebinski premik in skrb za najmlajše. Zgodnje navajanje in usmerjanje otrok k športnemu udejstvovanju, ne glede na to ali je vključen v varstvo ali ne, daje možnost vsem, da se nauče plavanja, kolesarjenja, kotalkanja, smučanja, igre z žogo ter spoznavanja lepote narave. To pa je tudi cilj, ki si ga je odbor za športno značko zastavil.

Tako kot na drugih področjih družbenih dejavnosti, se tudi v otroškem varstvu krepi vloga neposrednih proizvajalcev preko delegatsko sestavljene skupščine, v kateri so zastopani delavci iz OZD in KS v zboru uporabnikov, zbor izvajalcev pa sestavljajo delegati vrtca A. Medveda ter delegat občinske zveze prijateljev mladine. Načelo sporazume-

vanja in dogovarjanja postaja resnica in nujnost svobodne menjave dela na tem področju.

V kolikor želimo, da se bodo delegatski odnosi na tem pomembnem področju hitreje razvijali, smo dolžni odgovorno prisluhniti tako potrebam, kot tudi možnostim, ki jih imamo v otroškem varstvu.

Nalog ni malo, potrebna je volja in razumevanje, pa tudi strpnost, saj zamujenega ni moč nadoknaditi čez noč, pa tudi v srednjeročnem programu 1981–1985 ne bomo uspeli uresničiti vse in povsod.

V občini Kamnik zastajamo pri vključevanju otrok v vrtec za republiškim povprečjem, saj znaša v letu 1980 zajetje predšolskih otrok v vzgojnovarstvene organizacije v Kamniku 24%, v SR Sloveniji pa 34,5%. V obdobju 1976–1980 smo še pokrivali investicijo v otroški vrtec Bakovnik, zgradili vrtec Komenda za 100 otrok in delno zagotovili sredstva za gradnjo otroškega vrtca na Duplici za 170 otrok, ki ga sedaj gradijo.

Pomembno mesto v samoupravnem urejanju otroškega varstva ima dogovor o enotnih merilih za pridobitev pravice do minimalnega obsega denarne pomoči, ki je začel veljati s 1. majem 1981. V dogovoru je poudarjen dejanski položaj družine, v kateri otrok živi. Poleg poenostavitve postopkov pri uveljavljanju zahtevkov za denarno pomoč dogovor odpravlja formalizem na tem področju. Uveljavljen je tako imenovani sistem refundiranja sredstev za denarno pomoč, kar pomeni, da lahko TOZD refundirajo izplačane zneske denarnih pomoči mesečno, tromesečno, polletno ali samo letno.

Zahteva za denarno pomoč se vloži v OZD ali občinski skupnostni otroškega varstva. S tem, ko je pristojnost prenešana na same organizacije, izjemši delavcev, zaposlene pri zasebnikih, ima

OZD velik vpliv in vlogo pri odločanju o upravičenosti zahtevkov. V kolikor OOS resnično spremljajo socialni položaj zaposlenih in s tem dohodek delavcev, je ugotavljanje upravičenosti prejemanja denarne pomoči enostavno. Problemi se pojavljajo predvsem pri celovitem zajemanju dohodkov delavcev, ne v organizaciji, ampak zunaj nje. Dokler zavest in zaupanje ne dosežeta svojega domovanja v naših, bi bilo potrebno uvesti socialno karto, v kateri bi bili zajeti vsi dohodki posameznega delavca.

Družbena skrb je usmerjena predvsem v zaščito družin z nizkimi dohodki. V ta namen je skupščina otroškega varstva sprejela novo lestvico o višini denarnih pomoči v letu 1981.

Kriteriji, ki urejajo sprejem otrok v vrtec, so urejeni s pravilnikom o načinu sprejemanja predšolskih otrok v vzgojnovarstvene organizacije občine Kamnik. Sprejetje pravilnika je bilo nujno, saj ni sprejemljivo, da se ob tolikšnih potrebah odločanje prepusti VVO. Komisija za sprejem v vzgojnovarstveno organizacijo je družbeni organ, ki na podlagi kriterijev določa o sprejemu otroka v družbeno organizirano varstvo.

Plačevanje cene storitev v VVZ je prav tako urejeno na načelu diferencirane lestvice, ki določa prispevek staršev glede na dohodek na družinskega člana. Lestvica z diferenciranimi prispevki staršev omogoča vključitev v vzgojnovarstveno dejavnost otrokom iz družin z manjšimi dohodki in tako odpravlja v določeni meri socialno diferenciacijo otrok pred vstopom v osnovno šolo.

Velikega pomena je tudi enotno urejeno varstvo matere pred in po rojstvu otroka. Poznejša skrb in s tem tudi pravice so dane ne samo materi, ampak je upravičenec vsakdo, ki mu je zaupana

Begunje

Na pobudo medobčinskega sveta SZDL za Gorenjsko in komisije za zbiranje in urejanje gradiva begunjskih zaporov se je 5. oktobra letos sestala komisija za interniranje pri Občinskem odboru ZZB Kamnik in izoblikovala nekaj vprašanj za popisovalce, ki se bodo v naslednjih tednih zglašili pri vseh zapornikih Begunj na območju občine. Na osnovi zbranih podatkov, pa tudi dokumentov Instituta za zgodovino v Ljubljani in tako imenovane Begunjske knjige bo uredniški odbor (Stane Šinkovec) napisal monologijo. Calotno gradivo bo prikazano v Muzeju revolucije v Begunjah. Podatki o zapornikih naj obsegajo:

Ime in priimek, datum in kraj rojstva, kje je stanoval pred aretacijo in kje sedaj stanuje.

Dejavnost pred aretacijo: borec, aktivist, OF, AFŽ, ZMS, SKOJ, KP (funkcija), s kom je imel povezavo.

Kdo in kdaj ga je aretirali? Kdor ve, naj napiše tudi ime gestapovca. Kdo je bil aretirani z njim?

Od kdaj do kdaj je bil v Begunjah. Kdo je bil z njim v sobi (Belegšaft)?

Kdo je bil starešina sobe? V kateri sobi (številka) je bil?

Kam in kdaj je bil poslan iz Begunj? Če je bil v prehodnem zaporu (na primer kamniški zapor), naj pove kraj in čas.

V katerem taborišču je bil? Jetniška številka? S kom je bil skupaj v taborišču ali zaporu? Druge posebnosti. Kdaj se je vrnil in kam?

Popisani bodo tudi mrtvi.

Vprašanja so samo okvirna, iznajdljivi popisovalec bo še marsikaj dodal, razširil. Posamezniki lahko kar sami opišejo svoja doživetja. Priporočamo samo to, da pisanje odgovarja resnici tistih dni.

Opišite vse in čimveč, čeprav se nekomu zdi dogodek neznaten ali nepomemben.

Ne pozabite omeniti predmetov, ki jih mogoče še kdo hrani za spomin.

Tisti, ki bodo sami pisali, naj gradivo podpišejo in oddajo na Občinski odbor ZZB Kamnik – komisija za interniranje. Za vsa morebitna pojasnila se obračajte na Občinski odbor ZZB Kamnik – komisija za interniranje.

M. B.

vzgoja in nega otroka v skladu z določili samoupravnega sporazuma o izvajanju pravic do poročniškega dopusta.

Pogoji dela v VVZ so z novimi objekti nekoliko boljši, čeprav tudi na nove, arhitektonsko lepe objekte, ne manjka kritike.

V bodoče bodo morali projektanti svoje zamisli, ki mimogrede niso poceni, prilagoditi funkcionalnosti, kvaliteti, ceni oziroma materialnim možnostim na tem področju.

Usposobljenost kadrov še vedno ni najboljše, najbrž zato, ker, kot smo že prej dejali, preveč poudarjamo varstvo, premalo pa vzgojno pedagoško strokovni smoter. Resnica ni v tem, da strokovnjakov ni, ampak v tem, da nagrajevanje ni ustrezno priznано in urejeno.

Pri spremljanju OD v občini občinski svet ZSS venomer ugotavlja, da so delavci v VVZ na repu po višini OD v občini Kamnik. Pri tem se je treba vprašati, ali je to delo resnično tako preprosto in nestrokovno, da ne zasluži večjega materialnega priznanja, ali pa so naše ugotovitve in s tem tudi odločitve preveč preproste.

Na načelu svobodne menjave dela in v smislu potrebnosti ter v okviru materialnih možnosti je treba vskladiti odnose med uporabniki in izvajalci v skupščini otroškega varstva.

Razmere v poslovanju v VVZ so splošno znane, vrtec posluje z izgubo, poznamo jih vsi dejavniki v občini, vključno z izvršnim svetom, ki je imenoval komisijo za pomoč pri sanaciji VVZ. Komisija je izdelala predlog ukrepov za odpravo motenj pri poslovanju.

Ker je razprava o otroškem varstvu za pripravo gradiva za 3. konferenco ZSS o socialni politiki že stekla, vam nekaj predlogov, pripomb in napotil iz razprave, ki je bila v Svitanju tudi navajamo:

a) Pravilne so ugotovitve, da je gradnja otroških vrtcev predraga. Za takšno stanje so krivi tako projektanti in investitorji, kot tisti, ki sestavljajo vzgojno varstvene normative. Vztrajanje na veljavnih normativih onemogoča takšen vzgojnovarstveni sistem, kot bi ga želeli, ne da bi pri tem zanemarili celo vrsto otrok, ki imajo varstvo »organizirano« na cesti.

Ugotavljamo, da imamo v stanovanjskih blokih več skupnih prostorov, ki si jih v mnogih primerih posamezniki celo lastijo. Nobene škode za stanovalec ne bi bilo, če bi v takšnih prostorih z manjšimi dodatnimi sredstvi poskušali urediti otroško varstvo.

b) Popoldansko varstvo otrok za zaposlene je še vedno odprto vprašanje, čeprav smo ga poskušali že večkrat rešiti. Pojavljajo se sicer določene ovire, kljub temu predlagamo, da z analizo organizacijah združenega dela ugotovimo potrebo in če ta obstoji, poskušamo poskusno uvesti v eni izmed enot VVZ v občini tudi takšno varstvo.

c) Sporno je plačevanje takole imenovane režije v VVZ ob odsotnosti varovanja, saj morajo v primeru dnevne odsotnosti, starši za ta dan plačati določene režijske stroške. Mnenja smo, da bi moralo biti to nadomestilo različno in odvisno od vzroka izostanka (manjše v primeru boleznih, odsotnosti zaradi izmenskega dela, dela v podaljšanem času in večje v drugih primerih).

Občinski svet ZSS Kamnik želi, da delavci v OZD in v KS razpravljajo o varstvu otrok ter s konkretnimi usmeritvami predlagajo takšne rešitve, ki bodo ustrezale času, možnostim in interesom delovnih ljudi in občanov v občini Kamnik.

Občinski svet ZSS

KAMNIK

(Nadaljevanje prihodnjic)

• Odgovor na polemični prispevek

Še dolgo grdoba?

Na stičišču treh dolin v Stahovici imajo krajani na najlepšem prostoru, sredi vasi, priklenjeno belo grdobo.

Grdoba, ki sicer še ni pošast, ampak le velika grdoba, je priklenjena. Bolna je in žalostna. Iz astmatičnih in silikotičnih pljuč bruha prah na krajane in onesnažuje še tisto, kar je lepega ostalo ob bodočem turističnem paradižu. Grdoba, ki še ni pošast, bi rada ozdravela, rada bi si nadela lepšo obleko, rada bi postala večja in spodobnejša. Vendar zaman. Grdoba ne bo nikoli lepota, postane lahko le pošast. Tako meni družba, katere izrodek je. Pošast je treba skriti v najbolj črno dolino, kjer je oko tuja ne bo nikdar več videlo, krajani pa ne kamenjali. Zakaj v Črni dolini so črni ljudje, ki nimajo pravice uživati turističnega raja. Čeprav se je družba sramuje, ji grdoba in njeni ljudje dajejo, kar potrebujejo oni v paradižu. Vendar tistega je premalo, zakaj grdobi ni dovoljeno biti tovarna.

V Črni dolini je še ena vklejena pošast, ki jo hočejo umoriti in tja prikleniti grdobo iz Stahovice. Črni ljudje tega ne bodo dovolili, saj jim pošast daje kruh. Čeprav je kruh grenak, kruh je vendarle.

Grdoba naj bi hranila preko žičnice. Črni ljudje pa žičnici ne zaupajo, saj mislijo, da jim bo grdoba od lakote poginila ali pa njim pobrala ves kruh, podobno kot v turističnem raj. Črni ljudje že dolgo čakajo princa, ki bo grdobo spremenil v tovarno, vendar princa ne bo, dokler mu družba ne bo darovala čarobnega meča, da bi si utrl pot skozi gosto družbeno trnje. Ali bo grdoba preživela do tedaj? Je to sploh komu mar? S čim bodo sicer turistični zagnanci nazdravljali svojim uspehom, če ne bo kalcita, da bi čaše delali iz njega. Kam bodo sicer posamezniki pisali svoje bistrice članke, črni ljudje pa sanjske programe, če ne bo kaolina, da bi delali papir iz njega. Je morda to komu mar?

ČLAN TOZDA

Popolno sodelovanje – enakost invalidov

Pod tem geslom je bilo nedavno srečanje invalidov iz ožje, pa tudi širše domovine. Kakih 2000 invalidov se je zbralo v Mostecu, kjer so počastili 40-letnico vstaje in mednarodno leto invalidov.

»Malokje v svetu so invalidi dosegli toliko, kakor prav v naši domovini. Vseeno pa je veliko invalidov, ki so socialno slabo preskrbljeni. Vsaki telesno prizadeti osebi je potrebno preskrbeti tako delo, ki ga bo lahko opravljala. Skoraj ni ali pa je zelo malo invalidov, ki ne bi mogli oprav-

ljati nobenega dela. Predvsem pa se moramo truditi, da v procesu združenega dela odpravimo vse, kar vodi k invalidnosti. Potrebno je torej preventivno delo, organizirati delovna mesta tako, da bo vsaka nevarnost izključena. Delovna mesta, ki so nevarna in škodljiva, je treba ukiniti,« je na srečanju spregovoril dr. Marjan Rožič, predsednik skupščine mesta Ljubljana.

»V Jugoslaviji so invalidi popolnoma enakovredni člani naše družbe, zato jih moramo tudi tako sprejeti. Naša dolžnost je, da jih vzpodbujamo k delu in jim pomagamo pri opravih, ki jih sami niso zmožni opravljati. Tudi vse javne prostore, kot so šole, dvorane, stolpnice ipd., je treba graditi tako, da je možen dostop tudi z invalidskimi vozički. Morda se bo nekdo med vami vprašal, zakaj vse to, saj so invalidi neproduktivni, socialni problemi in nasploh nerabni. Toda taki ljudje so v veliki zmoti, saj so invalidi pri nas enakovredni delovni kader in veliko se jih je na svojih delovnih mestih lepo izkazalo. Kdor ima do invalidov negativni odnos, zavira in onemogoča hitrejši razvoj telesno prizadetih oseb. Zato se moramo vsi skupaj držati gesla »popolno sodelovanje – enakost invalidov«, kajti tako bo naša družba še hitreje in bolje napredovala«.

Po govoru dr. Marjana Rožiča je bil zelo pester kulturno-zabavni program, na katerem je sodeloval Parti-

zanski pevski zbor, ki je navdušil prisotne z vrsto lepih partizanskih pesmi. Prireditev je vseskozi spremljal pihalni orkester ljudske milice. K pestrosti programa je veliko prispeval Tone Kozlevčar, ki je zapel tako, kot zna le on. Z besedami: »Oči teh mladih harmonikarjev ne vidijo, vendar srce čuti, da jih imamo radi«, je napovedovalec najvil slepe harmonikarje, ki so se res izkazali. Vrhunec pa je bil prihod veselih deklet in fantov folklorne

skupine »Hoja« iz Polhovega Gradca. S čudovitim koroškim plesom so radostno navdušili vse prisotne.

Veseli je vzbujal tudi bogat srečlov, ki je nekaterim prinesel vredne nagrade.

Organizacija je bila zelo dobra, vendar je prireditev pustila za seboj vprašanje, ali bo tudi naslednje leto, ko ne bo več leto invalidov, namenjena toliko skrb prav njim.

IVICA VUKADIN

OBVESTILO!

Dne 7. marca 1981 ob 11. uri dopoldne je prišlo pred trgovino »Oblačila« (Titov trg – Maleševa galerija) do nesreče. Lastnica avtomobila me je pri odpiranju avtomobilskih vrat zbila na pločniku. Pri padcu sem utrpela hudo telesno poškodbo. Prosim vse, ki so nesrečo videli, da javijo svoj naslov na uredništvo Kamniškega občana, Tomšičeva 2 ali na moj naslov: Jožefa PERKO, Kamnik, Šutna 14.

Razmišljanja osmošolcev o prihodnosti

Podoben sem oblaku, ki potuje po nebu in ga veter zanaša sem ter tja. Ne vem, kaj bi rad postal. Učenje mi gre bolj slabo od rok. Najraje bi šel delat, a mi oče pravi, naj se izučim za kakšen poklic. Pravi, da mi znanja ne more nihče vzeti.

JOŽE PODJED

Sem človek, ki svoje prihodnosti še nima jasno načrtane. Moje misli so na samotni kmetiji ob gozdu, kjer bi rad živel in delal. Rad bi imel svojo zemljo, na kateri bi delal in se tako preživljal. Vem, da bi imel žuljave roke od težkega dela.

ALEŠ SLABE

Ta hip ne vem, kaj bi rad postal, čeprav vem, da se bo treba kmalu odločiti. Moj stric je zdravnik in me je vedno spraševal, kaj bi rad postal. Rekem sem mu, da bom zdravnik, čeprav je to laž, saj me ta poklic prav nič ne veseli. Od takrat imam mir pred njim. Vem, da se bom moral kmalu odločiti. Upam, da bo moja odločitev pametna, saj je po toči zvoniti prepozno.

GREGA HRIBAR

Leta so tako hitro minevala in danes sem pred odločitvijo, kam in kako po osemletki. Rada bi postala kuharica. Kuhanje me zelo veseli in doma rada pomagam pri delu v kuhinji. Nisem oblak, saj vem, kaj bi rada.

DRAGICA KLEMENC

UČENCI 8. A RAZREDA OŠ FRAN ALBREHT

Srečanje pionirjev dopisnikov

V Žalcu je bilo 18. in 19. septembra letos srečanje mladih pionirjev dopisnikov, ki smo se ga udeležili tudi dopisniki – mladi novinarji osnovne šole Toma Brejca. Zbrani so bili dopisniki iz vse Slovenije s svojimi mentorji.

Ko smo prispeli v Žalec, so nas tamkajšnji učenci toplo sprejeli v svoji novi, moderni šoli Peter Šprajc-Jur. Kmalu smo se s svojimi vrstniki odpravili na njihove domove. Tu smo se veliko pogovarjali in sklepali prijateljstvo. Popoldne smo imeli razgovor, ki sta se ga udeležila pisatelj Mate Dolenc in Jože Snoj ter novinar Forstnerič. Pripovedovali so nam o svojem delu, odgovarjali so na naša vprašanja, ki jih ni bilo ne konca ne kraja. Proti večeru smo se razdelili v štiri skupine in odšli na ogled mestnih znamenitosti: v Hmezad, ribogojnico, k čebelarju in v jamo Pekel. Po ogledu smo napisali članke za bilten, ki je izšel naslednji dan, nato smo se odpravili na

domove gostiteljev, kjer smo prespali. Naslednji dan je bil ogled razstave Mihe Maleša, nato smo imeli pogovor z uredniki raznih slovenskih časopisov. Mi smo bili gostje Nedeljskega dnevnika. Sledila je proslava in podelitev nagrad najboljšim šolskim glasilom. Zaključeno je bilo trinajsto srečanje mladih pionirjev -dopisnikov.

Domov smo se vrnili polni vtisov in še bolj navdušeni nad pisanjem. Sklenili smo še bolj zvesto prebirati časopise in vanje pošiljati spise, članke ali svoja mnenja. To srečanje nam je dalo vedeti, da bralci, uredniki in novinarji potrebujejo naše sodelovanje. Mi se tega zavedamo in poskušamo oblikovati svoj kotic v marsikateri reviji ali časopisu.

Nika Pančur, 8. a
osnovna šola Toma Brejca

Del srca je ostal v Brkinih

»Brigadirji mirno! Na desno ravnaj se!« slišimo povelje naše komandantke Jožice ob našem prvem zboru za spuščanje zastave 9. 8. na MDA Brkini 1981. Z zanimanjem poslušamo dnevno povelje za naš prvi delovni dan, ki ga bere dežurni komandant. Pogledujemo proti ostalima dvema brigadama: MDB Angel Besednjak iz Maribora in PDB Milan Mravlje iz Ljubljana-Siška, s katerima bomo preživeli tri tedne brigadirskega življenja.

Program dela za 10. avgust, prvi dan IV. izmene MDA Brkini 1981: ob 4. uri vstajanje, jutranja telovadba, umivanje in pospravljanje, dviganje zastave, zajtrk, ob 5. uri odhod na delovišče za mladinske delovne brigade, ob 6. uri vstajanje za pionirsko delovno brigado, potem, jutranja telovadba, umivanje in pospravljanje, zajtrk in ob 7. uri odhod na delovišče, ob 13.00 uri kosilo, nato tečaj prve pomoči, radioamaterjev in fotoamaterjev, ob 19. uri spuščanje zastave, večerja, ob 20. uri predstavitev MDB Angel Besednjak, priprava na spanje in ob 22. uri mir in tišina v naselju.

Zastavo dvigajo predsedniki zborov brigadirjev. Zastavo spuščajo kulturni referenti.

MDB DR. EMIL OROŽEN
IZ KAMNIKA

Naša mladinska delovna brigada se imenuje po dr. Emilu Orožnu, prvem kamniškem brigadirju, ki je organiziral gradnjo koč na Kamniškem sedlu. Brigada je začela delati 1976 leta, ko se je udeležila MDA »Kožbana 76«, sledile so MDA »Brkini 77«, zvezna MDA »Samac-Sarajevo 78«, MDA »Kobansko 79«, MDA »Suha Krajina 80«,

MDA »Goričko 80«. Letos v juniju je šla na zvezno MDA »Zvornik 81«.

Evidentiranje brigadirjev je potekalo od pomladi. Nabralo se nas je osemnajst, dva sta prišla na akcijo nekaj dni pozneje. Enega brigadirja smo dobili na Brkinih, bil je naš najmlajši brigadir, doma iz Golnika. Torej nas je bilo enaindvajset: Branko Breznjak, Anton Bobek, Miro Čehun, Senad Garčević, Marko Klemenc, Srečo Klemenc, Tone Kerec, Mojca Kosirnik, Stane Poglednik, Andrej Lebeničnik, Mirsada Duranović, Jožica Semprimožnik, Edi Sikošek, Ibrahim Škrijelj, Franc Traven, Marko Vidali, Srečo Vidregar, Janko Černjavič in Slavko Žavbi.

PRVA BRIGADNA
KONFERENCA

Prva brigadna konferenca je bila dva dni pred odhodom. Prvič smo se videli dan prej na pregledu. Nobenih priprav na akcijo nismo imeli. Večina brigadirjev je šla na akcijo prvič. Veterani vedo, kako je na akciji in vedo: treba je določiti komandanta, ekonoma..., funkcije, ki se jih vsi po vrsti radi otepajo: »Najdi-te si koga drugega, ne bodo mene zafkravali!« Na koncu se le dogovorimo in ugotovimo, da nam manjka predsednik komisije za idejnopolično delo. Malo povrtamo po možganih, kdo bi bil primeren. Nihče! Kaj, če bi imel na primer namestnik komandanta za naselje še to funkcijo, saj se mu ne bo poznalo, že tako nas je malo. Povemo mu za funkcijo in ta vpraša: »Kaj bom moral pa delati?« »Nič težkega, samo predavanje narediš o samoupravljanju in bo dovolj...« mu odgovorimo.

Oddahnemo se, funkcije so določene. Novinci se sprašujejo, kaj sploh so, veterani se tolažijo; saj nam ne bo treba delati.

BRKINI

MDA Brkini je v naselju Tatre. Organizirale so jo družbenopolitične organizacije Sežane in Ilirske Bistrice. Brigadirji so naseljeni v šotorih, prikolicah in v Domu brigadirjev. Do 1965 leta je bil v Domu brigadirjev pouk, ki so ga ukinitili zaradi premajhnega števila otrok. Prebivalstvo na Brkinih je večini staro in kmečko. V preteklosti je bilo značilno izseljevanje prebivalstva v Brazilijo, Severno Ameriko. Večina prebivalcev se preživlja s kmetijstvom in sadjarstvom, ki je slabo, zaradi ostre zime, kratke in pozne pomladi. Po vojni so imeli veliko živine (govedo), vendar danes število upada. Industrija se je razvila ob glavni cesti Trst-Reka. Za turizem sta pomembna kraja Lipica, kjer vzrejajo konje – lipicance in Škocjanske jame.

Velik problem je vodooskrba, zato so leta 1975 začeli z mladinskimi akcijami na Brkinih, ki so začele graditi vodovodno omrežje po majhnih hribovih Brkinov.

JUTRANJA TELOVADBA

Zjutraj je še tema, ko po zvočniku ob 4.00 zaslišiš pesem: »Hej, hej brigade,« in glas: »Brigadirji in brigadirke dobro jutro, ura je 4.00, vstajanje...«

Hitro se preoblečeš in že tečeš na igrišče. Naš fisko Ibrahim šteje in sprašuje: »Ma gdje ima onog...«, trči in probudi! Manjkajo, že spet manjkajo!

Po prvih desetih dnevih brigadirskega življenja, ko smo zaradi

slabe udeležbe na jutranji telovadbi, ocenjeni uspešno, smo sklenili, da bo vsak brigadir, ki ga ne bo na jutranjo telovadbo, dobil opomin brigadne konference.

»NERODE!«

Na traso smo se vozili približno dvajset minut z akcijskim avtobusom. Enkrat smo delali na cesti s pionirski, ki so čistili grmovje in travo s ceste, mi smo planirali, posipali cesto s peskom, usek nabrežine in kopali odtočne jarke za deževnico ob cesti.

Radi smo se šalili na račun zagnanega traserja, ki je vsak dopoldan vpil: »Nerode, kaj stojite?!« »A želiš, da se vsedemo?« smo mu veselo odgovarjali.

MEŠANI ŠTUDENTSKI PEVSKI ZBOR KAMNIK

vabi

novce pevce iz vrst delavske, kmečke, dijaške in študentske mladine.

Dobrodošel je vsak, ki ima posluš in veselje do petja.

Vaje imamo vsako sredo ob 19.30 v dvorani Glasbene šole Kamnik, Kajuhova pot 11.

Najdite čas tudi za pesem in pridite že naslednjo sredo!

DOPISUJTE V KAMNIŠKI OBČAN

kega fizičnega dela, začnejo cveteti od žuljev. Zasadiš lopato v zemljo, jo dvigneš, vržeš iz jarka in spet in spet. Pot zaliva brigadirsko ramena, vrat, obraz. Traser priganja: »Dajte, delajmo!« Nekdo ponovi za njim: »Dajte delat, kaj zabušavate!« »Kdor ima čas okrog gledat, tudi ne dela«, leti nazaj.

Na trasi smo normo presegali tudi do 40%, v povprečju pa za 28,9%. Povprečno normo v celi izmeni smo imeli 149%, MDB Angel Besednjak iz Maribora 133% in PDB Milan Mravlje 109%.

Imeli smo dva udarna dneva, kjer je treba povprečno normo preseči in dva udarna popoldneva, ko smo delali tudi popoldne od 14.00 ure do 18.00 ure. Obakrat smo dobili udarništvo. Imeli smo štiri brigadirje, ki so prejeli udarniške značke in štiri, ki so prejeli pohvale.

INTERESNE DEJAVNOSTI

Dopoldan ljubim kramp in lopato, izpijeta ti fizično moč. Popoldan pravi brigadir razvija še drugo polovico svoje osebnosti. Vedoželjno se udeležuje popoldanskih aktivnosti.

Organizirani so bili: tečaj cestno prometnih predpisov (iz naše brigade 8 brigadirjev), tečaj prve pomoči (8), mladinska politična šola Edvarda Kardelja (21), likovni krožek (1), krožek za razvijanje filmov (1), foto krožek (4). Za streljanje z zračno puško se je prijavilo 10 brigadirjev, žal ga niso organizirali.

Vsaka brigada je imela komisijo za kulturo, idejno-politično delo, šport, za tehnično kulturo, disciplino ter za SLO in DS.

MOJCA KOSIRNIK
(Nadaljevanje prihodnjic)

● **Odgovor na delegatsko vprašanje naše delegacije v republiški skupščini**

Prednost domači opremi in znanju

Kamniška delegacija je na septembrski seji zbora občin republiške skupščine dobila odgovor republiškega izvršnega sveta na delegatsko vprašanje o uvozu računalniške opreme za skupnost jugoslovskega elektrogospodarstva (JUGEL), čeprav sta tako opremo ponudila tudi domača proizvajalca Iskra in Inštitut Jožef Stefan.

Delegacija je vprašala, kdo je odgovoren za sprejem take protistabilizacijske odločitve

in kakšno je stališče republiškega izvršnega sveta do tega vprašanja.

V odgovoru je rečeno, da je bil Inštitut Jožef Stefan za 47 odstotkov dražji od inozemske ponudbe, poleg tega je zahteval delno plačilo v devizah. Ponudba Iskre je izpadla zaradi formalnih vzrokov, ker je manjkala garancija. Izvršni svet ugotavlja, da je bilo premalo sodelovanja med elektrogospodarstvom

in domačimi proizvajalci opreme. Iskra je na primer v času razpisa že imela zaključene pogodbe za dobavo podobne ali enake opreme z elektrogospodarstvi drugih republik, vendar je slovensko elektrogospodarstvo opustilo sodelovanje z Iskro pri razvoju zahtevne naprave in Inštitut Jožef Stefan napotilo v razvoj sistema, ki pa je bil očitno tak, kot ga je ponujala tuja firma.

Izvršni svet SRS meni, da je nesprijemljiv vsak investicijski ukrep, če večja zunanje-trgovinski primanjkljaj, ne uporablja opreme domačih proizvajalcev, ne zagotavlja uporabe domačega znanja in ne krepí povezovanja med raziskovalnimi in proizvodnimi organizacijami. Ustanovitve delovne organizacije za računalništvo v SRS zagotavlja, da bo razvoj tekel bolj usklajeno in ne bo več takih pojavov dvotirnosti.

F. S.

Delegati o gradivu za zvezni zbor

Pred dnevi se je ponovno sestala skupina, ki bo obravnavala pomembnejša gradiva za sejo zveznega zbora skupščine SFRJ. Naloga skupine je, da iz obsežnega gradiva izlušti tista vprašanja in zadeve, ki so širšega družbenega pomena za naše delovne ljudi in občane in da o predlaganih rešitvah zbere mnenja delegatov občinske skupščine, samoupravnih interesnih skupnosti, strokovnih služb in drugih ter jih posreduje delegatu zveznega zbora, ki spremlja problematiko naše občine. Zato bo pri delu te skupine sodeloval tudi Bojan Polak, delegat zveznega zbora.

Da bi lahko delavci – delegati v združenem delu spremljali zadeve, o katerih teče razprava v organih zveznega zbora, so na seji skupščine predlagali, da bi Poročevalec skupščine SR Slovenije prinašal več povzetkov zveznih gradiv kot doslej. Ta gradiva prejemajo vse delegacije v tozidih in v krajevnih skupnostih.

Skupina delegatov za zvezni zbor vabi vse delegate in delegacije, da aktivno sodelujejo pri obravnavi predloženega gradiva, ki je na voljo v sekretariatu občinske skupščine, da skupščini pošiljajo svoja mnenja in predloge ter postavljajo delegatska vprašanja, namenjena zveznim organom. Samo s sodelovanjem čim večjega števila delegatov in samoupravnih teles bo delo skupine učinkovito.

F. S.

Pohod po poteh II. grupe odredov

Že vrsto let prireja mladinski odsek konec oktobra spominski pohod po poteh, po katerih se je leta 1942 II. grupa odredov prebijala z Gorenjske na Štajersko.

Letos bo ta pohod v soboto in nedeljo, 24. in 25. oktobra in bo imel malce drugačno smer, kot je bila lani. Odhod bo v soboto okoli 8. ure zjutraj iz Kamnika – natančno mesto bo objavljeno na lepakih. Peš bomo šli čez Košice

in Ravne do Bistričice in naprej na Kamniški vrh. Od tu se bomo spustili v dolino Korošice in šli še naprej do doma v Kamniški Bistrici. To bo za prvi dan dovolj.

V Nedeljo zjutraj bo okrog 7. ure odhod iz Bistrice. Po cesti bomo šli do Kopsič in nato skozi Dolski Graben na Dol in naprej čez Konjščico na Veliko planino. Pot bo nato vodila na Malo planino, Gojško in navzdol na Volovjek. Če bo čas, bomo šli še čez Kališče do Črnicva in nato z rednim avtobusom nazaj v Kamnik.

Vsak udeleženec pohoda, pa čeprav samo za en dan, pri čemer je vseeno, ali je to sobota ali nedelja, bo dobil spominski žig. Ta šteje za pridobitev trimskega znaka. Pohod bodo vodili člani Mladinskega odseka AO Kamnik ob pomoči svojih tovarišev iz AO in postaje GRS.

BOJAN

Izboljššan način nagrajevanja

Zaradi vse večje konkurence oziroma vse večjega števila predelovalcev sadja in vrtnin, so v Ete uvedli poskusno ocenjevanje kvalitete izdelkov v proizvodnji. Razvojno-kontrolni sektor Ete bo namreč pripravil dopolnitve samoupravnih aktov o nagrajevanju po delu, v katere bodo zajeli faktor kvalitete dela.

Izpopolnjeni sistem nagrajevanja naj bi pripomogel k boljši kvaliteti izdelkov, saj je od vlagalk pri ročnem oziroma strojnem vlaganju odvisno, kakšno surovino napolnijo v kozarce in pločevinke. Z boljšo kvaliteto se bo zmanjšalo število reklamacij, vestne delavke pa bodo hkrati za svoje delo primerno nagrajene.

Dosedanji poskusi dopolnjevanja nagrajevanja, tako ugotavlja delavski svet Ete, so prvi uspešen korak k boljši kvaliteti in boljše nagrajevanju vestnih delavk.

F. L.

V dneh proslav 40. obletnice vstaje na Kamniškem sem večkrat obiskal rojstni kraj Duplico. V pogovorih z domačini je beseda kajpak nanesla na dogodke iz leta 1941. Kdo vse je v prvih dneh nacistične okupacije sodeloval v akcijah proti okupatorju? Kaj se je s fanti zgodilo in ali so še živi? Tako je bila iz spomina izbrskana prva napisana akcija z gesli proti okupatorju na Duplici. Čeprav to ni bilo veliko dejanje, vendarle kaže to akcijo opisati in jo tako otepi pozabi.

Še pred napadom Nemčije na Sovjetsko zvezo je bila v Remčevi tovarni (današnji Stol) organizirana Osvobodilna fronta. Povezave pripadnikov OF so bile v trojkah. Samo vodja trojke je bil povezan z vodjo širše organizacije. Na ta način je bila zagotovljena tajnost delovanja. Povezan sem bil v trojki, ki jo je vodil Vinko Dobaj. Poleg naju je bil član trojke še Jelo Krivorotov. Bili smo delavci v tovarni Remec in rojeni Dupličani. V športnem klubu Virtus je bil v rokah delavskih naprednjakov. Od tistih, ki smo igrali v prvem moštvu (jaz sem bil rezerva), nas je leta 1941 odšlo kar devet v partizane in petero nas je prešlo »partizansko Spomenico 1941«, drugi so padli.

Naš boj

V trojki smo imeli predvsem nalogo ustvarjati med Slovenci sovražno razpoloženje do okupatorja. To nam je dobro uspevalo, saj je nacizem že začel kazati svojo pravo barvo. Zavedne, šolane Slovence je začel zapirati in seliti. Uradni jezik je bila nemščina. Delavski zaupniki so bili večkrat na policiji na zaslišanju. Med Slovenci smo zaznamovali prve okupatorjeve pomagače. Za vsakega smo vedeli.

Ob nedeljah smo se odpravili v Kamnik. Ogledovali smo nemške oficirje, ki so oholo in pokonci nosili glave, se obnašali, kot da so v svoji deželi. Oboroženi so bili samo s pištolami za pasom. Prepričani, da so pokorili slovenski narod.

Iz Ljubljane smo še dokaj redno dobivali »Slovenski poročevalec«. Takrat je še redno vozil »Kamničan« v Ljubljano in nazaj. Čitanje Poročevalca ni bilo omejeno samo na člane trojke, ampak smo ga dali našim simpatizerjem; ravnali smo po navodilu: »Ko prečitaš, daj naprej«.

Prve dni julija mi je Vinko naročil, naj preskrbim črno barvo. Takšno, ki se bo dobro prijel na zidnega ometa. Barvo sem dobil v tovarniški pleskarski delavnici, kamor sem imel kot delavec vzdrževalnih delavnic dostop.

Pri nas smo imeli hišo, Vinko in Jelo sta stanovala v tovarniških hišah in zato nista imela možnosti preskrbeti in skriti barve.

V torek, 8. julija 1941, mi je Vinko povedal: »Danes ponoči bomo na Duplici napravili napisno akcijo. Okoli polnoči prideva z Jelotom k tebi«. Ob dogovorjenem času smo se dobili pred našo napol leseno hišo. Nekaj časa smo razmišljali, kje bi začeli pisati po zidovih hiš. Nato je obveljalo, da pričnemo na železniški postaji Duplica. Zakaj če samo postajo popiše-

mo, bo to velik propagandni učinek. Vlak, ki pride iz Ljubljane in se nato takoj vrne, je pravzaprav delavski in dijaški vlak in bo protestne napise videlo veliko ljudi.

Vinko je stražaril na cesti pri Korobačevi hiši in Jelo na Korenovi poti. Začel sem pisati parole: »Dol s fašizmom«, »Živela svoboda«, »Živela Sovjetska zveza«, »Vsi v boj za svobodo«, »Dol z nacizmom« in podobne. Vseh se niti ne spomnim. Dano mi je bilo na prosto voljo, kaj smem napisati. Parol iz Slovenskega poročevalca sem poznal na pretek. Severno in južno pročelje in spodnji del glavnega pročelja sem že popisal. Vzpel sem se na vratno nadstrešnico. Tedaj sta pritekla Vinko in Jelo. Nemška patrola se je peljala s kolesi po Korenovi poti. Tudi sam sem jih slišal, pogovarjali so se. Pritajil sem se na nadstrešnici. Vinko in Jelo sta se skrila v bližnjih posevkih. V rokah sem imel 8-milimetrsko »Štajerico«. Nemci so se bližali. Nisem jih videl. Po govorici pa sem zaznal, da se peljejo mimo in oddaljujejo po cesti v smeri proti Kamniku. Vsem nam je odleglo. Popisal sem še zgornji del postajnega pročelja. Tu smo bili končali. Nobenega prostora ni bilo več. Res, da je bila postaja majhna, vendar je sprejela nase zajetno število parol. Nato smo se

spravili na Okornovo hišo, »Salon« in Planavškovo. Tudi naše hiše nisem spustil. Na Lešnikovi hiši mi je zmanjkalo barve. Z Vinkom sva se odločila, da nadaljujemo. Doma sem imel še barvo, le pripraviti sem jo moral. Dogovorili smo se, da bosta medtem, ko bom pripravljala novo barvo, pazila na vse, kar se bo medtem na vasi dogajalo.

Doma sem previdno delal. Nikogar nisem smel prebuditi, ne očeta, ne bratov.

Vse je bilo mirno. Le mater sem slišal, kako je jecala pod težo bolezní, zakaj ure so ji bile štete. Čez dobrih deset dni smo jo pokopali.

Pri Lešnikovi hiši smo se zopet dobili. Vinko je bil sam. Jelo je akcijo zapustil, češ, da mu je že zadosti. Sama sva nadaljevala. Na Krulovčevi hiši (na današnji tovarniški menzi) je bilo prostora samo za dve veliki paroli. Pri tovarniški stanovanjski in Gregorjevi hiši sva končala. Na vzhodu se je že svitalo.

Zjutraj nas je oče ves razburjen navsezgoda dvignil iz postelje: Ponoči so nam neznanci na hišo napisali protinemske parole. Takoj jih moramo zbrisati, je zaključil z besedami, ki niso trpele ugovaranja. Z bratoma smo se lotili odstranjevanja barve. Ni šlo, pa ni šlo. Medtem sem skočil še na železniško postajo. Vlak je pravkar prihajal iz Ljubljane. Ljudje so se dreinjali na oknih in gledali nočno delo dupliške trojke. Vsakdo je hotel prečitati. Na obrazih sem videl pritajene nasmeh in tiho odobravanje. V tovarni se je veliko govorilo o nočnem delu neznancev. Dopoldan so v vas in tovarno prišli nemški žandarji. S puškami so bili oboroženi. Od tedaj dalje ni bilo več miru med Slovenci: Boj za svobodo se je na Kamniškem šele začel.

ALBIN VENGUST

Zarjin program elektronike je vse bolj zanimiv

Ni še dolgo tega, kar smo v kamniški Zarji pričeli z razvojem in nato s proizvodnjo elektronike. Gre za naprave in sisteme elektronskih signalno-varnostnih naprav, točneje za proizvodnjo in montažo protivlomnih in protipožarnih naprav oziroma sistemov. Posebej slednje pospešeno razvijamo in smo v slabih dveh letih že izdelali ter montirali preko petdeset tovrstnih naprav.

Naprave za javljanje požara zelo dobro delujejo, saj nimamo pritožb. Izdelane so iz prvovrstnih, domačih materialov, uvožene so samo nekatere polvodniške komponente, ki jih je jugoslovenskim tržišču ni mogoče dobiti, ter ionizacijski javljalci.

V tem kratkem času je zagledal luč sveta že tretji član družine protipožarnih naprav: sistem za javljanje in gašenje požara oziroma iskre v transportnih kanalih, npr. v transportnih ceveh za lesne odpadke. Naprava z infra rdečimi senzorji zazna iskra, ki bi v silosu lahko povzročila požar, signal s pomočjo elektronike prenese na ustrezno šobo, ki v kanalu napravi vodno zaveso in ugasi iskro. Kot gasilno sredstvo namesto vode, lahko uporabimo CO₂, Halon ipd., odvisno od zahtevnosti objekta, ki ga varujemo.

Sisteme in naprave za protivlomno zaščito z ultra zvokom in pasovnimi radarji, klasične naprave za javljanje požarov z ionizacijskimi in drugi javljalci požara, prenosne sisteme za prenos signala na postajo milice ali h gasilni brigadi, sisteme za javljanje in gašenje požara, smo razstavili na sejmu sodobna elektronika v Ljubljani. Po odzivu obiskovalcev sodeč, predvsem pa po dosedanjih raziskavi tržišča, vlada za naše signalno varnostne naprave ogromno zanimanje, še posebej za sisteme, ki poleg javljanja tudi gasijo.

Razvoj v svetu na tem področju gre naprej, zato mu bomo tudi mi morali slediti v tehnologiji, ki gre v smeri uporabe mikro-procesorjev v tovrstnih napravah.

F. L.

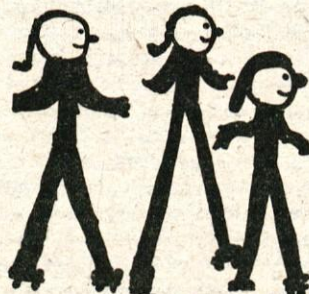
Poglejte nas, poglejte nas mi žogo vodimo in zdravih nog in rdečih lic veselo pojemo.

Poglejte nas, poglejte nas, na kolesu smo, malo sem in malo tja, veselo vozimo.

Poglejte nas, poglejte nas kako kotalkamo pečepemo in vstanemo, po eni nogi peljemo.

Poglejte nas, poglejte nas na izlete hodimo, skačemo in tečemo in prav veseli smo.

cicibani iz VVE Zaprice

Česa se učimo v vrtcu

● Naša vsakdanja skrb

Varnost pred požari

Nevarnost pred požari je naš vsakdanji pojav, prisotna na vseh področjih dela in življenja. Zato je naloga naše samoupravne socialistične družbe in vsakega posameznika, da se pridružimo skupnemu uspešnemu boju za varnost pred požari. To ni samo delo dobre organizirane gasilske službe v občini, ampak vseh, ki se zavedajo velike škode, ki jo vsako leto povzročajo požari. Preprečevanje požarov naj postane dolžnost vsakega občana in ne nazadnje del človekove kulture in izobrazbe.

Vsa naša prizadevanja naj bodo usmerjena v vzgojo človeka od otroka do občana v pozni starosti. Seznaniti moramo vse o veliki nevarnosti in težkih posledicah požarov. Tako moramo priti do prepričanja vseh občanov, da samozagotovo povsod in takoj sodelujejo pri preprečevanju požarov. Prav posebno smo dolžni gasiti začetne požare s tem, da uporabimo razpoložljive ročne gasilske aparate. V kolikor pa bi se požar že toliko razširil, da ga posamezniki ne bi mogli pogasiti, javite na dežurno službo Postaje milice Kamniku po telefonu 92, ki v sodelovanju z gasilsko službo primerno ukrepa. Požar lahko javite tudi gasilec telefonično ali osebno. Vsakdo naj se zaveda, da je za razširitev požara usodna vsaka minuta, prav tako za škodo, ki obvezno nastaja. Občanom naj bo jasno, da gasilci ne morejo priti prej na kraj požara, dokler ni potrebne prijave gasilcem ali milici.

Kje, kdaj in kaj smo letos že gasili:

18. 1. stanovanjsko hišo Albin Kavčiča, Žeje;

21. 1. stanovanjsko hišo ing. Marka Reiserja, Vrhpolje;

17. 2. travo, ki so jo zažgali otroci pri Burju v Mekinjah;

22. 3. dimnik in okolico v stanovanjski hiši Franca Resnika, Majstrova;

3. 4. gozdni požar nad Pugledom na pobočju Starega gradu, Novi trg;

20. 4. razne odpadke v kleti hiše Janeza Krhlina, Kidričeva cesta;

23. 4. svinjak in drvarnico Viktorja Benkoviča v Podgorju;

22. 6. v kleti stanovanjske hiše poleg šole v Nevljah;

21. 7. kozolec s plaščem in tremi okni Alojza Ahčina, Poreber 8;

10. 8. gozd in odpadno embalažo pod gostilno na Starem gradu;

22. 9. peč na mazut in okolico v tovarni TITAN na Perovem.

Tako je bilo v devetih mesecih 11 gasilskih intervencij zaradi požarov. Škoda znaša le 15 odstotkov lanskega. Lani je bilo največ škode v tovarni UTOK. Vendar ne kličimo hudiča, ker sam prehitro pride, do konca leta so še trije meseci.

Kaj naj bi naredili v tem mesecu za izboljšanje požarne varnosti? Teden požarnega varstva je letos od 19. do 25. oktobra 1981. Ker vsega v tem tednu ne moremo storiti si razdelimo delo na ves mesec. Lotili naj bi se sledečih opravil:

1. V stanovanjskih hišah in blokih naj lastniki in hišni sveti pregledajo vse dimnike, stalne in provizorne (nekateri se po Kamniku rušijo, ali pa so iz salonita in prenikzi). Pregledati je treba električno napeljavo, varovalke, pokrovice ter ročne gasilske aparate, če so še uporabni.

2. V vseh podjetjih in ustanovah naj požarno-varnostne ko-

misije pregledajo, odpravijo vse pomanjkljivosti iz prejšnjih let po zapisku, pregledajo naj gasilske aparate, hidrante ter ostalo gasilsko orodje. Ponovno naj poučijo vse zaposlene o uporabi gasilskih aparatov in ostalega orodja.

3. V krajevnih skupnostih naj organizirajo posebne seitanke, na katerih naj gasilski strokovnjaki poučijo navzoče o požarni nevarnosti in gašenju požarov, preventivni službi in obveščanju.

4. V vseh šolah naj v vseh razredih predavatelji poučijo in opozorijo otroke o nevarnosti igre z ognjem in opozorijo, na škodo, ki s tem nastane. V šolah naj ustanovijo gasilske krožke ali društva »Mali gasilec« ter na ta način vzpodbudijo mladino za protipožarno službo in za preprečevanje požarov.

5. Gasilska društva v tovarnah in na terenu naj izvajajo razna predavanja, razstave gasilskega orodja, propagandne vaje, razdelijo plakate, letake ter ostali propagandni material ter s tem opozorijo prebivalstvo na ukrepe za preprečevanje požarov in njihovo škodo v gospodarstvu.

Upamo, da bi z vsemi temi prizadevanji občutno zmanjšali škodo pri požarih. Ko čitamo dnevne novice o velikih požarih po tovarnah v Ljubljani in drugod, ponovno ugotavljamo, da so glavni vzroki zanje malomarnost, neodgovornost in ne nazadnje nepoznavanje in omalovaževanje varnostnih ukrepov za preprečevanje požarov. Številni požari močno vplivajo na naša stabilizacijska prizadevanja. Nikakor pa ni v imenu stabilizacije na mestu preprečevanje gradnje novih prepotrebnih prostorov za gasilce v sklopu »Doma varnosti in zaščite« v Kamniku. V starem gasilskem domu, ki je star že 80 let in ni grajen niti protipožarno varno, niti protipotresno, je premalo prostora za shranjevanje novih prepotrebnih vozil in letstev za požarne intervencije v tovarnah in stanovanjskih blokih. Prav tako ne odgovarjajo prostori za izobraževanje gasilcev in civilne zaščite.

Čeprav je bil julij določen za začetek gradnje tega prepotrebnega skupnega doma za gasilce, civilno zaščito, teritorialno obrambo in milico upamo, da nam bo s podporo vseh naših političnih in drugih družbenih delavnikov uspelo vsaj spomladi leta 1982 zastaviti lopato in ga tudi zgraditi. S to gradnjo se bodo gasilska ter ostale službe v dobro prebivalstva močno izboljšale.

Občani in politični funkcionarji, podprite nas v prizadevanju za gradnjo doma varnosti in zaščite v naše in vsega prebivalstva dobro.

JOŽE BERLEC

Garažo prodam v Kamniku. Informacije po telefonu 831-936.

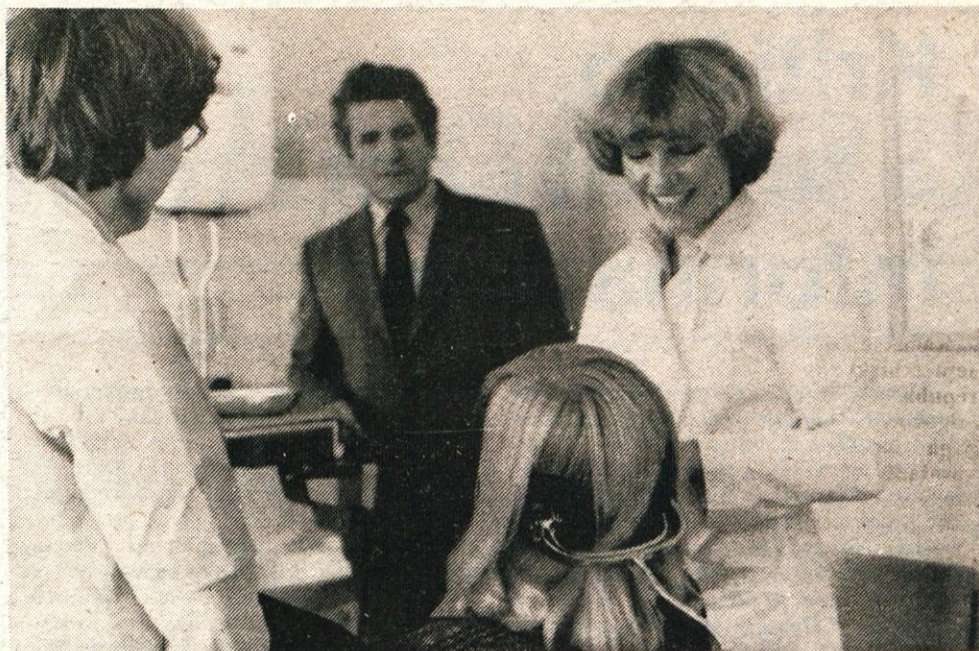
Smrti:

ALIČ ANDREJ, star 41 let, delavec iz MLAKE, št. 2

DORNIK Marija, soc. podpiranka, stara 85 let iz NASOVČ, št. 12

SELAN IVAN, star. upok. - kmet, star 79 let iz SUHODOL, št. 22

ČEBUL JAKOB, star. upok. - kmet, star 73 let iz POTOKA PRI KOM. št. 1

V prostorih osnovne šole Fran Albreht so minuli petek odprli težko pričakovano zobno ambulanto za okrog 1500 šolarjev iz centralne in podružničnih šol. Večletna želja učiteljev, staršev in pobuda dr. Norčičeve je torej uresničena, saj bodo hitrejši in bolj sistematični pregledi zob preprečili marsikatero nadlogo, ki največkrat izvira iz zobne gnilobe. »Vsi učenci naj bi imeli ob zaključnem osnovnem šolanju popravljene in zdrave zobe,« je ob otvoritvi poudaril Aleksander Doplihar, direktor TOZD Zdravstveno varstvo Kamnik in dodal: »Zastavljen program je zares obsežen, vendar upamo, da ga bomo s skupnimi napori uspeli uresničiti.« Gradbenega dela in oprema sta stali okrog 1,2 milijona dinarjev, denar so prispevali občinska izobraževalna skupnost in Zdravstveni dom Domžale TOZD ZV Kamnik. Nova šolska ambulanta bo delovala ves dan v dveh izmenah.

MIRA JANČAR

Za izgubo krivo tudi pomanjkanje delavcev

Proizvodnja kaolina tudi v letošnjem prvem polletju ni prinesla ugodnega seštevka, saj je tozda Kaolin ustvaril 1,5 milijona din izgube. Vzroki ki jih pestijo že vrsto let, so botrovali tudi letošnji izgubi, saj v ukrepih za odpravo izgube ugotavljajo, da je zanj krivo nedoseganje predvidene proizvodnje, ob tem pa veliko pomanjkanje in fluktuacija delavcev, številni izostanki z dela in neizkoriščen delovni čas, pomanjkanje nekaterih osnovnih materialov in zaradi podražitev prekoračena porabljen sred-

stva. Izgubo v tozdu Kaolina so že pokrili iz rezervnega sklada tozda, preostale naloge pa bodo še morali uresničiti. V programu ukrepov so si namreč zadali, da bodo vso pozornost namenili delavcem in njihovim minimalnim življenjskim in delovnim standardom. To pomeni, da bodo poleg trajnejšega vira novih delavcev prek skupnosti za zaposlovanje skušali urediti tudi boljše stanovanjske pogoje, zlasti v Delavskem domu. Med ukrepi je tudi zmanjševanje izostankov z dela, poostre-

na disciplina, boljše izkoriščenost delovnega časa, boljše organizacija vzdrževalne službe, skrb za usposabljanje delavcev ter druge organizacijske spremembe.

Ko je izvršni svet obravnaval program ukrepov za odpravo izgube v tozdu Kaolin, so znova poudarili, da v tozdu prepočasi uvajajo novo tehnologijo in modernizacijo proizvodnje. O ureditvi sprejetih ukrepov mora tozda Kaolin pripraviti do 20. novembra poročilo izvršnemu svetu.

J.T.

Strup je, protistrupa pa ni

Kako temno in hladno je v mojem grobku...

Zunaj je svetlo in toplo sončece, ki sem ga imel tako rad. Jaz, nesrečni mucek »Pene« sem si pred letom dni izbral dom, gospodarja in gospodinjjo. Tako sem bil srečen, ker so me - brezdomca - sprejeli in imeli radi. Ljubezen sem jim vračal, kakor sem, jaz mucek, mogel in znal. Nikdar nisem nikomur storil hudodega, nikdar tudi nisem pomislil, da bi me kdo sovražil samo zato, ker sem živel po svojem naravnem nagonu in malo pokopal v zemljo, če sem moral lulati. Pa saj sem vedno pospravil za seboj. Res se to včasih napravilo tudi na Vašem, sosedovem vrtu, a saj nisem vedel, kje je meja med vrto-voma. Lahko bi me nagnali, zapomnil sem si, če me je kdo okregal, kadar nisem kaj prav naredil. Gospodar mi je samo enkrat povedal, da ne smem krempeljčkov brusiti po straniči kavča in tega nisem nikoli več delal. Vi pa me niste nič opozorili, pa tudi gospodarja in gospodinjje ne, da ste po vrtu nasuli strašni »BASUDIN«, ki se j prijel mojega kožuščka. Tako rad sem bil lep in čist in ko sem se umival, sem polizal tudi tisti strašni strup. Revez sem imel to nesrečo, da je strup začel delovati, ko sta gospodar in gospodinja že spala. Kako sem se mučil vso noč, kako me je bolelo v trebuščku in kako sem zjutraj prijokal v kuhinjo in po svoje obupno prosil za pomoč! Gospodar me je takoj odpeljal na Veterinarski zavod v Kamniku, pa kaj, ko še ni vedel, da sem zastrupljen in s čim, da bi povedal veterinarju in bi dobil

pravo zdravilo. Ko ste povedali, kaj ste nasuli po vrtu, je veterinar že odšel na teren. Tako sem v groznih bolečinah po 24-tih urah, ko je bilo že pozno, pričakal veterinarja. Res se je zavzel zame in iskal »Atropin« injekcije, pa kaj, ko lekarna v Kamniku ni imela niti ene, Zdravstveni dom pa samo dve, od katerih so eno odstopili zame. GORJE VAM LJUDEM, KI POVSOD TROSITE TOLIKO STRUPOV, ČE PRIDE TUDI V TELO KATEREGA OD VAS!

Tako sem s to injekcijo preživel noč, zjutraj pa v meni ni bilo več moči, da bi vstal. Kako me je bolelo, če so me premaknili in mi hoteli pomagati, kako mi je bilo hudo, ko so me klicali, jaz pa sem začel hrometi in mi ni bilo več pomoči. Malo pred smrtjo me je prišla gospodinja klicat in božat. Spoznal sem jo in še z zadnjimi močmi obupno zajokal.

Zdaj sem mrtev. Nedolžna žrtev pretiranega zastrupljanja zemlje in nesprejemljivega odnosa nekaterih ljudi do nas živali. Kako mi je hudo, ko vem, kako rad sem imel ljudi. Nikdar nise nikogar ugriznil ali opraskal, samo igral sem se in ljudi opozoval pri delu. Nikdar nisem nič ukradel, če sem bil lačen, sem znal takoj lepo prositi.

Sedaj počivam v domačem vrtu. Sosedovi punčki Irena in Mojca sta mi ogradili grob in nasadili rož. Hvala jima. Vse moje imetje imam pri sebi: skodelico za mleko in mali krožnik, nad mojim grobom pa desko, na kateri so mi rezali hrano, na njej je napisano moje ime: »PENE«

M. K.

KEMIJSKA INDUSTRIJA »KAMNIK« KAMNIK, Fužine 9

objavlja

JAVNO PRODAJO - LICITACIJO

za elektromotrije, in sicer:

Zap. št.	Tip motorja	Moč KW	Nap. V	Obr.¹	Opis stanja	Izključna cena
1. EX		4	380	1400	z reduktorjem	80
2. Končar		12,5	220	979	z zaganjačem	3.500
3. Škoda		1,5	220	1410	odprte izvedbe	300
4. Brüncken		1,1	220	1410	odprte izvedbe	300
5. Brüncken		11	220	1430	odprte izvedbe	600
6. Brüncken		11	220	1430	odprte izvedbe	600
7. Brüncken		1,1	220	1410	odprte izvedbe	300
8. Končar		2,3/3	220	1420/7	odprte izvedbe	400
9. Končar		2,3/3	220	1420/7	odprte izvedbe	400
10. Končar		2,3/3	220	1420/7	odprte izvedbe	400
11. Končar		1,4	220	1300	pregoren	150
12. AEG		22	220	955	z drsnimi obroči	2,60 kg
13. Končar		1	220	1310	dober	550
14. Končar		0,65	220	675		350
15. Končar		2,3/3	220	1420/700	odprte izvedbe	400
16. brez podatkov		22		900		800
17.		0,20	220	1310	razbit	20
18. Končar		3	380	965		1.200
19. Končar		10	380		odprte izvedbe	1.500
20. ELKO		0,74	220	1310	odprte izvedbe	260
21. AEG		15	220	950		800
22. Škoda		15	220	950		700
23. Končar		1,3	380	700		180
24. Končar		2	380	1425		100
25. Končar		0,37			od kalofiterja	280
26. Končar		7,5	380	2905	delno razbit	630
27. Elektrokovina		4	380	950		520
28. Končar		2	220	1425		150
29. Končar		1,1	220	1400		250
30. Brown Bower		31	220	970		1.100
31. Elektrokovina		0,1	220	1490	od kalofiterja	120
32. Garbe-Lahmay		3	220	1410	odprte izvedbe	900
33. Končar		4	220	1415	odprte izvedbe	1.000
34. Siemens Sch.		11	220	950		400
35. Elin		5,5	220	940		400
36.					brez podatkov	1.200
37.		0,25	220	1400		400
38. Siemens		6	380	1430	pregoren	500
39. Elektrokovina		1,1	220	2800		dober
40. Končar		2,9	220	1400	pregoren	220

Javna prodaja bo 20. 10. 1981 ob 8. uri pri skladišču tehničnega materiala v delovni organizaciji. Ogled sredstev pol ure pred pričetkom licitacije. Kupci morajo pred pričetkom licitacije položiti 10% izključnega zneska kot varščino. Osebe, ki bodo zastopale organizacijo združenega dela, morajo predložiti pooblastilo.

Kritično o turističnem informatorju

Kamnik že dolgo potrebuje turistični informator, ki bi tuje in domače goste, izletnike, planince in druge seznanjal s kulturnimi in naravnimi znamenitostmi kraja in okolice, s turistično in gostinsko ponudbo ter s prenočitvenimi in drugimi zmogljivostmi. No, pred kratkim smo tako publikacije tudi dobili. Izdala jo je skupščina občine Kamnik in pomeni, kot je zapisala novinarka v Delu, prvi korak k oživiljanju kamniškega turizma in njegove ponudbe.

Preden pa si pogledamo turistični informator poglobljeno in spregovorimo o njegovi vsebini in obliki, ki sta se, povejmo takoj na začetku, močno spremenili od prvotne zamisli do izpeljave, še beseda, dve o pravi oz. nastajanju publikacije. S strani občinske skupščine sem bil namreč naprošen, da pripravim kulturnozgodovinski del informatorja (kronološki pregled zgodovinskih dogodkov, oris kulturnozgodovinskih in umetnostnih spomenikov v občini in seznam kulturnih ustanov) in da sodelujem pri dokončnem oblikovanju in ureditvi. Tako je bil pripravljen delovni osnutek, ki je šel v javno razpravo z namenom, da bi prvotno zasnovo še obogatil z novimi predlogi in pobudami. Demokratičnost javne razprave pa velja za vse, to pa pomeni v tem primeru tudi za tistega, ki je pripravil osnutek in ima zdaj pred javnostjo to pravico in dolžnost, da obrazloži in brani svoj predlog ter da upošteva pobude in predloge drugih. V tem primeru se ta v naši družbi uveljavljen postopek ni upošteval, saj je »javna razprava« samovoljno, brez avtorja, črtila, skrajševala, spreminjala in dodajala prvotno besedilo, tako da ga avtor po vsem tem ne spozna več.

Želel bi še opozoriti na vsebinske in oblikovne pomanjkljivosti dela. Od prvotne zamisli, ki je predvidevala v podatkih izčrpen, a pregleden in uporaben informator, ki naj bi, kot podobne publikacije doma in po svetu, dajal uporabniku čim bolj natančne in enostavne informacije, smo dobili nekaj, kar ni ne vodnik, ne informator, ne monografija, ne prospekt. Kronološki pregled zgodovinskih dogodkov je skrajšan na minimum, v orisu spomenikov so izpuščeni mnogi pomembni podatki (izpuščene letnice gradenj, prenov, imena lastnikov in avtorjev arhitekturnih spomenikov itd.), opisani kulturni spomeniki niso razvrščeni niti po abecednem niti po teritorialnem niti po kakršnemkoli drugem redu, tako da npr. najdemo med kamniškimi znamenitostmi gotsko cerkev Primož nad Kamnikom z znamenitimi freskami.

Knjižica ima tudi v zunanji opremi precej oblikovalskih spodrslijav tako kar zadeva nepregledno in nesmotrno uporabljeno tipografijo (oblikovanje črk), drage in nefunkcionalne, tehnično slabe fotografske posnetke, ki jih turist niti ne prepozna, ker niso podnaslovljeni, likovno slabo in premalo privlačno naslovno stran.

Vse te pomanjkljivosti človek še nekako spregleda, ne more pa mimo skrajno slabega in za goste iz drugih republik naravnost žaljivega srbohrvatskega prevoda. Poleg tega, da nekaj naslovov sploh ni prevedenih, v besedilu mrgoli slovničnih, pravopisnih in sintaktičnih napak, nekateri pojmi so sploh napačno prevedeni.

Predlagam, da v bodoče javna razprava upošteva tudi mnenja in izkušnje strokovnjakov in se zgleduje po tovrstnih publikacijah pri nas in v svetu.

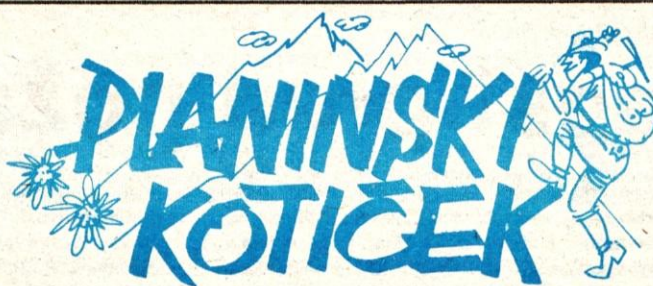
BORUT ROVŠNIK
dipl. umetnostni zgodovinar

★ ★ ★

Izdajatelji prve tovrstne turistične publikacije v občini Kamnik smo po prejemu tega polemičnega prispevka po eni strani zadovoljni, da s takim načinom sodelovanja poskušate izpopolniti informator, ki s svojim prvim poskusom, tega se zavedamo, še ni dosegel svoj kvalitetni vrh. Po drugi strani pa ta prispevek obravnavamo tudi osebno, pisal ga je namreč sodelavec te turistične publikacije, ki ima lasten pogled na vsebino in izgled informatorja. Naš cilj je bil, da v tej publikaciji predstavimo kamniško turistično ponudbo. Zgodovinsko-kulturne vrednote, ki dajejo svojstven pečat občini Kamnik pa v takšni meri, da bodo le-te zanimive za širok krog obiskovalcev Kamnika in njegove okolice, kar pomeni, da smo bolj upoštevali turistični vidik predstavljanja Kamnika skozi njegovo bogato zgodovino.

V hotenju, da s to publikacijo ujamemo v občini Kamnik poletne turistične tokove, smo usmerili vse naše moči v pripravo informatorja, ki je nastajal od lanskega decembra. Pri tem je bila prisotna predvsem velika želja, da Kamnik dobi takšno turistično publikacijo in so se v javni razpravi skozi paleto mnenj nekatera osebna gledanja podredila tako oblikovanemu konceptu informatorja. Turistični informator je izšel v roku, ki smo si ga zastavili, z vsebino in obliko, ki je bila predhodno usklajena v okviru organov izdajatelja te publikacije.

STANE ZARNIK
referent za turizem
in Gostinstvo

Vzponi v juliju in avgustu

Letošnji višek sezone je bil v znamenju plezanja po domačih gorah. V Franciji je bilo malo naših alpinistov, pa še ti so šli le za nekaj dni, tako, da so se povzpeli na evropskega velikana – Mont Blanc. Janko Plevel, Franc Holcar in Ferdo Bele so prečili Mont Blanc. Le Janez Benkovič je bil v Chamonixu dlje, vendar mu vreme ni bilo preveč naklonjeno, tako da je s soplezalko Ines Božič iz Obalnega AO preplezal le svojo smer v Grand Charmoz (Welzenbach-Heckmair-Mercl, ocena IV, V).

Doma je bilo vreme seveda bolj ugodno. Čeprav je v obeh mesecih tudi snežilo, je poletno sonce hitro uničilo neljubega gosa in stene so spet privabile plezalce. Teh ni manjkalo; tudi po stažu mladi plezalci-pripravniki so se letos podajali v težke smeri in v samostojnih navezah preizkušali svoje znanje in moči. Letos bodo nekateri med njimi že stopili v vrste alpinistov.

Ker je Francija daleč, domače gore pa včasih kar preveč znane, so si nekateri poiskali druge plezalsko zanimive terene. Tako je Tone Škarja obiskal s svojim sinom Paklenico, kjer sta preplezala veliko kvalitetnih vzponov, med drugimi tudi drugo ponovitev smeri El Kondor Pasa v Aniča kuku (ocena VI, VI+). Marjan Kregar in Bojan Pollak pa sta plezala v Prenju, Romaniji in na polotoku Pelješcu, kjer sta preplezala tudi prvenstveno smer.

V juliju je bilo opravljenih 82 vzponov, v avgustu 81.

Alpinisti so se velikokrat podajali v težke stene, kar 32 vzponov je ocenjenih z najvišjo oceno VI.

V Triglavu je bila najbolj obiskana smer Čopov steber. V kombinaciji s Skalaško smerjo so ga preplezali: Dare Juhant in Franc Kemperle, po Zimmerjahnovem izstopu Janko Plevel in

Lado Podbevšek, v kombinaciji s Peternelovo smerjo pa Janez Benkovič s soplezalko Ines Božič iz Obalnega AO.

Ljubljansko smer v Triglavu so plezali: Marjan Kregar in Bojan Pollak ter Tone Škarja s sinom.

V Julijskih alpah so bile obiskane še druge stene in preplezane druge smeri:

Travnik: Aschenbrenner, plazal Tone Škarja s sinom.

Site: Zajeda, plezali: Franc Holcar in Janko Plevel ter Milan Gladek in Dare Juhant s soplezalkama.

Široka peč: smer Krivic-Cedilnik, plezal Janez Benkovič s soplezalko iz Obalnega AO, 1. ponovitev smeri.

Od sten v Kamniških Alpah je najbolj privlačevala severna stena Dolgega hrbta s svojimi težkimi smermi:

smer Šimenc-Škarja, plezala

Janko Plevel in Franc Holcar ter Frane Kemperle s soplezalcem iz Novega mesta;

smer Trikot, plezali: Frane Kemperle s soplezalcem ter Janko Plevel in Lado Podbevšek;

Jernejev steber, plezala Cene Berčič in Tatjana Golob;

Steber jutranje zarje, plezal Janez Benkovič s soplezalcem – 4. ponovitev smeri;

V Štruci je Janez Benkovič s soplezalko preplezal Direktno smer;

V Planjavi sta Marjan Kregar in Bojan Pollak preplezala Glavo;

V Dedcu sta Dare Juhant in Frane Kemperle preplezala Centralni steber.

Lahovo smer v Vežici in Kamniško smer v Koglu sta preplezala Marjan Kregar in Bojan Pollak.

IRENA

PRVA TURA PLEZALNE ŠOLE

Zadnjo septembrsko soboto in nedeljo je bila prva tura plezalne šole, ki je bila namenjena kondicijskemu preskusu in spoznavanju gorskega sveta. Poleg dveh vodnikov so se je udeležili še Dare Božič, Meta Brnot, Sonja Lanišek in Edo Pavlič.

V soboto so tečajniki sodelovali na nogometni tekmi med ekipama kranjskih in štajerskih alpinistov, kot igralci in kot gledalci. Igrali in gledali so nogomet, ki je bil na najvišji ravni v Jugoslaviji, saj je Korošica 1800 metrov nad morjem. Po tekmi je

bil praktični prikaz gibanja po brezpotju: travnate vesine, melišča, skrotje in prikaz prostega plezanja na Balvanih pod Dedcem.

V nedeljo je sledil vzpon na Koroški vrh in nato po Kocbekovem grebenu na Ojstrico. Nadaljnjo turo je preprečilo poslabšanje vremena, zato so sledile vaje v prosem plezanju, zabijanju in izbijanju klinov in predavanje o opremi kar pod Balvani pod Vršiči. V dolino so se vrnili čez Šraju peske.

BOJAN

Kjer je volja, je tudi pot

Sezona treningov z malokalibrskim orožjem, tako serijske kot tudi standardne izbire, se počasi bliža koncu. Pred nami je samo še nekaj manjših tekmovanj, zato je čas, da kritično ocenimo, kaj smo naredili in dosegli v teh mesecih priprav in nastopov po Sloveniji.

Treningi na 50 m MK strelišču so se začeli v mesecu maju in kmalu so se pričela tekmovanja. Treningi so bili letos usmerjeni predvsem na serijsko MK orožje, kajti za standardno nam primanjkuje municije in tudi časovno nam je bilo to onemogočeno. Vendar se je naša ekipa oziroma posamezniki vseeno udeležila republiških kontrolnih tekmovanj in republiškega prvenstva. Repič je dosegel normo za državno prvenstvo. Z serijskim MK orožjem smo Kamničani sodelovali na Dimčevem memorialu na Jesenicah in Platševem memorialu v Škofji Loki, kjer je ekipa Kamnika obkrožila dosegla 1. mesto in osvojila tudi pokala. V Novi Gorici, na tekmovanju za pokal priključitve, smo dobili letos pokal že četrčič v primeru ponovne osvojitve (prihodnje leto) ga dobimo v trajno last.

V Celju so v počastitev dneva vstaje organizirali tekmovanje in tam je Kamnik zasedel 2. mesto. Občinska strelska zveza iz Kamnika je ob počastitvi občinskega praznika priredila tradicionalno prvenstvo. Tudi tu so se domačini najbolje uvrstili in osvojili prehodni pokal.

To so kar dobri rezultati, če pomislimo, da na podobnih tekmovanjih sodelujejo ekipe iz vse Slovenije ali pa tudi iz drugih republik. Vendar pa povsem zadovoljni nismo in to je prav, saj pravi pregovor: »Nikoli ne bodi zadovoljen s tistim, kar si, če želiš postati tisto, kar nisi, kajti tam, kjer si postal zadovoljen, boš tudi ostal.« In ravno zato bomo naslednje leto poskušali rezultate še izboljšati.

Za ekipo Kamnika so največkrat nastopili: Bertoncelj (dosegel je tudi normo za državno prvenstvo), Repič, Radej, Podgornik in Urankar.

V oktobru bomo začeli s treningi na zračnem strelišču. V novembru sledijo prva tekmovanja na republiškem in zveznem nivoju, na katerih se bomo skušali uvrstiti kar najbolje.

B. R.

Taborjenje našega odreda

Tudi letos smo taborniki partizanskega odreda Bistriških gamsov iz Kamnika taborili v Bohinju.

Taborjenja smo razdelili v dve izmeni. V prvi, ki je trajala od 17. do 27. 7., so taborili taborniki,

Kamniški občan

KAMNIŠKI OBČAN, glasilo občinske konference SZDL Kamnik – Kamniški občan je aprila 1981 ob 20-letnici izhajanja prejel srebrni znak OF – Ureja uredniški odbor – glavna in odgovorna urednica Jana Taškar – tehnični urednik Franc Mihovec – strokovna sodelavka Vera Mejač – Izhaja dvakrat mesečno – Naslov uredništva: Kamnik, Tomšičeva 2, telefon 831-311 – tekoči račun pri OK SZDL 50140-678-57039 – Kamniški občan – Rokopisov in fotografij ne vračamo – Tiska CGP Delo v Ljubljani.

ki, tabornice, klubovci in klubovke. V drugi, ki je trajala od 27. 7. do 6. 8., so taborili naši najmlajši, medvedki, čebelice in murenčki, ter mlajši taborniki in tabornice, stari 12 in 13 let.

V 1. izmeni je taborilo 20, v drugi pa 40 naših članov. Obe taborjenji sta uspeli, saj smo se skoraj v celoti mogli držati že vnaprej narejenega programa.

V 1. izmeni je taborečim sicer ponagajalo vreme, v 2. pa je bilo (začuda) ves čas sončno.

Vstajali smo ob 7. uri, spat pa smo šli ob 21. ali 22. uri.

Dopolodne smo imeli gozdno šolo, kjer smo se učili oziroma ponavljali znanje taborniških pannon: streljali smo z loki, kurili smo ognje, imeli smo orientacijske pohode, delali smo bivake iz naravnih materialov, se učili hoje po karti, risali smo skice terena in krokije (natančne skice terena) ter skice minskega polja, pisali opis poti itd.

Opravljali smo tudi večšine kuharja, plavalca, pevca in druge

Popoldne smo se kopali v jezeru, se vozili s kanujem in igrali nogomet in »med dvema ognjema« z domžalskimi taborniki.

Imeli smo tudi nočne pohode v okviru akcije NNNP.

Organizirali smo enodnevni izlet k slapu Savica.

En večer pa smo, za spremembo, preživeli v taboru republiške Gozdne šole na Naklovi glavi, kjer sta gostovala Tone Fornezzi-Tof in Andrej Šifer.

Ostale večere smo sedeli ob tabornem ognju. Tam smo prepevali, se igrali razne taborniške igre, kot je pihanje sveče, napad na tabor ipd. Precej medvedkov in čebelic je letos na taborjenju uspešno opravilo prvo oz. drugo preizkušnjo.

Zadnji večer so se najmlajši zaobljubili, da bodo dobri taborniki. Ko smo jih vprašali za vtise s taborjenja, so bili vsi zadovoljni z vsem, posebno pa so pohvalili našo novo kuharico »mami«, brez katere prav gotovo ne bi šlo.

Obljubili so, da se drugo leto spet vidimo na taborjenju. Da pa

bo tako lepo kot letos, bomo morali na vodovih sestankih dobro poprijeti in se še kaj novega naučiti.

H. N.

Pokal celjskega sejma obrti

Med sejmom obrti se je na 3. športnih igrah obrtnikov pomerilo okoli 1500 tekmovalcev iz 41 slovenskih obrtnih združenj. Moški so tekmovali v 8, ženske pa v 6 športnih panogah. Največ uspeha so dosegli tekmovalci ekipe avtoprevoznikov iz Maribora, ki so prejeli pokal celjskega sejma obrti.

Obrtno združenje Kamnik je poslalo v Celje žensko kolesarsko ekipo in dve moški ekipi: kegljaško in šahovsko.

Rezultati – moški kolesarstvo: 1. Škofja Loka, 2. Kamnik, 3. Celje; **moški kegljanje:** 1. Kovinar (Nm), 2. Avtoprevozniki (Mb), 3. Kamnik; **ženske kolesarstvo:** 1. Kamnik, 2. Grosuplje, 3. Zalec.

Kamničani smo bili v Celju zelo uspešni, saj smo domov prinesli kar tri medalje in pokale – kolesarke zlato medaljo in pokal, kolesarji srebrno medaljo ter kegljači bronasto medaljo in pokal. Šahisti so zasedli peto mesto.

SLAVKA KRMAVNAR